

کنون شاد بادی بخرم بهشت که یزدانت از داد و مردی سرشت

وی نظمی این مملکت را دیده بودیم، امنی و نظمی که او در مملکت برقرار کرد نیز دیدیم، آرزوی مقداری اصلاحات میکشیدیم، دلمان میخواست ایران دارای یک حکومت مقتدری گردد که بتواند شیرازة این مملکت از هم در رفته را تبه دوزی کند، حکومت خان و رجاله و آشوبگر و ماجراجو خاتمه دهد، این مملکت رنگ متنوع شکل مختلف لباس را که هر طایفه‌ای طایفه دیگر را مردمی بیگانه میدانند یک شکل و یک لباس در آورد تا وقتی یکدیگر را دیدند بدانند که با هم برابرند و در تمام حقوق اجتماعی و مدنی برابرند، قشونی تشکیل دهد که بتواند امنیت را حفظ و حدود و نفوذ مملکت را نگهداری کند، مالیاتی درست کند که دخل و خرج مملکت معلوم باشد و دولت مجبور نشود برای چند صد هزار تومان دست گدائی را نزد بیگانگان دراز کند و ناموس مملکت را بعنوان وجه الضمان نزد ایشان بگردد، این مملکت منقطع از هم را بوسیله راههای شش به هم مرتبط سازد مدرسه درست کند و بجای عریسک عاوم و فلسفه و افکار ملل متدنرا بایران بیاورد، محصل بفرنگ بفرستد تا از خود دارای دکترو مهندسو متخصص گردیم، بانک تاسیس کند تا اوراقان بین المللی پول ملت فقیر ما را بنام بانک نیرند، قدرتی بخرج دهد و بحکومت اجناس و قضاوت قونلهادر ایران خاتمه دهد، ایرانی را در دنیا عزیز و سرفراز کند، ملت ایران را از فلج شقی نجات بخشد و راه کار و ترقی را بروی طبقه نقان باز کند، کارخانه بیاورد و ملت را بصنایع جدید آشنا سازد.

شیدم، من و هر کسی که باین مملکت علاقه داشت بهر طرف نظر میانداختیم کسی را نمیدیدیم که بتواند جای او را بگیرد، ما ایام هرج و مرج

لامحاله بامرک دیگران فرق یافت. در ایام حیات او من بارها فکر کردم که اگر او مرد مملکت چه خواهد شد و بارها این جمله را از دیگران نیز

بزرگ است، زندگی او عبرت و مرک او نیز عبرت است، رضا شاه پهلوی بزرگ بود، زندگی او با زندگی دیگران فرق داشت، مرک او نیز

میدیدم که پیشاپیش صف تشییع کنندگان حرکت میکنند و باواز ضعیفی افغان بر آورده میگردد: کجاگان خسرو دنیا ش خوانند

امروز هنگامیکه جنازه اعلیحضرت در راه گذر و تظلم و تظلم او سر فرود آورده و آن شهریار نامدار باجلال و شکوهی بی نظیر بطرف آرامگاه ایلی خود حرکت کرد چند منظره از منظره در برابر چشم من مجسم شد.

در آن روز که جنازه اعلیحضرت در راه گذر و تظلم و تظلم او سر فرود آورده و آن شهریار نامدار باجلال و شکوهی بی نظیر بطرف آرامگاه ایلی خود حرکت کرد چند منظره از منظره در برابر چشم من مجسم شد. یکی هنگامیکه تابوت اسفندیار را از راه تابوت بر گذردانند و پادشاه و بزرگان کشور و فرماندهان لشکر با استقبال او شادمانه و شاهزادگان و پرنسپه رویان حرم موی کتان و توبه کتان دور تابوت اوج جمع بودند و فریاد میکردند که بشون سر تابوت را برآورد تا قبل از غسبش او در آرامگاه ایلی خویش اودا به بینند. من احساس میکردم که این جمعیت مناسبتی برای تشییع جنازه شاهنشاه ایران بزرگان لشکری و کشوری که برای انای آخرین تکریم پادشاهی که بارها در مقابل او گردن تمظیم خم کرده اند در ایستگاه حاضر شده اند و کسی آرزو میکنند کسی سر تابوت را باز کند تا او را برای یکبار دیگر ببینند.

دیگر منظره آرزوی که دستم را از فلکگاه کابلستان بسزایلیستان آورده و بزرگان کشور و آحاد ملت از زمین جنازه او بپسند آمده بودند و همگی احساس میکردند که پیش از دست داده اند که کسی جایش را نخواهد گرفت.

ز کابلستان تا بسزایلیستان زمین شد بگردار غلغلستان که را نید بر زمین نیز جای شاهنشاه از درد او پرخروش گشتی که هامون در آمد بجوش همه مشک با گل در آمیختند پای گو پلتن ریختند همی گشت هر کس که ای نامدار چرا خواستی مشک و عنبر نثار کنی همی پادشاهی و بزم کنونی همی نیز هنگام بزم کنون شاد بادی بخرم بهشت که یزدانت از داد و مردی سرشت از ساسانی که جنازه شاهنشاه فقید باهواز رسیدم و از آنجا حرکت کرده تا تهران و از تهران تا مقر جاویدان در همهجا حال بدینشوال بوده است آن و مرد بود ایستاده بیای کسی را نید بر زمین نیز جای در تمام راه در طول خط مردم از دهان آمده بودند که جنازه پادشاه عقید غوغی را دیدن کنند، در تمام ایستگاهها مردم بترن هجوم میآوردند و بر تابوت او گل میگذاشتند و بعضی او میگرفتند.

هنگام ورود بایستگاه تهران اعلیحضرت مساوی و خاندان سلطنتی با حال تأثر در جلومردم ظاهر شده بودند همان منظره‌ای بود که کتکسب و شاهزادگان لهراسی با استقبال تابوت اسفندیار آمده بودند و طبل تابوت رستم قرار گرفته بودند، از راه و تأثر مردم نیز همانطور بود. ایستگاهها تا آرامگاه منظره حرکت جنازه خسرو پرویز در نظر من مجسم شده بود و مثل اینکه بزرگ امید را

ما میترسیدیم قبل از اینکه این نهال درختی تنآور و سایه افکن گردد با دستان کلین حیات باغبانرا براندازد، هر کس میهن خود را دوست میداشت، هر کس وضع آشفته سابق را دیده بود، هر کس وضع آشفته لاحق را پیش بینی میکرد از آن میترسید و ناگهان با نیچی که ترسیدند رسیدند. کلین مرک کل عمر این دهقان پاکر از راجید و محصول دست او را یاد خزان برد.

این از جامی که امروز دیدید، بقیه در صفحه ۲

مردم تهران با تجلیل و تکریم بینظیری جنازه شاهنشاه فقید را تشییع نمودند

شاهنشاه بر جنازه پدر بزرگوار خود مدتی اشک ریختند
علیاحضرت ملکه پهلوی و الاحضرت شاهدختها در آرامگاه شاهنشاه فقید تا چهار راه دروازه قزوین جنازه روی دوش امرای ارتش حمل و پیاده تشییع شد
تهران تا کنون چنین منظره تأثر انگیز و پرشکوهی بخود ندیده بود
صدها تاج گل از طرف رؤسای دول و طبقات مختلف مردم نثار جنازه شاهنشاه فقید گردید
آقایان نخست وزیر، وزیر جنگ و شهردار تهران بنام دولت و ملت ایران از خدمات شاهنشاه فقید سپاسگزاری کردند
مردم تهران در مراسم تشییع جنازه شاهنشاه فقید احساسات تأثر انگیز و شدیدی ابراز داشته و میگریستند

آخرین روزهای زندگی شاهنشاه فقید از دفتر خاطرات والا حضرت شاهدخت شمس

چگونه ایران یک پیشوای بزرگ را از دست داد؟

تأثیر انگیزترین صفحه تاریخ معاصر کشور ما این مقاله هر ایرانی وطن پرستی را بلرزه و گریه می‌اندازد

کسالت شاهنشاه

پس از هزیمت و کسالت شاهنشاه شمس پهلوی (۱۳۲۳) نگرانی و توشیح خاطر اعلیحضرت فقید پیش از پیش شد تا زمانیکه والا حضرت شاهدخت شمس در سویش بودند برای شاهنشاه فقید بزرگترین وسیله تسلی خاطر بودند ولی همینکه ایشان از سویش عزیمت کردند بطور محسوس و آشکار مشاهده شد و بزرگترین وسیله آرامش خاطر خود را از دست داده اند آثار ضعف و کسالت در اعلیحضرت روز بروز نمایان تر میشد قیافه ایشان هر روز از روز پیش افسرده تر و شکسته تر میشد.

بیماری شاهنشاه آشکارتر میشود

روز ۱۹ اسفند آثار ضعف و کسالت در اعلیحضرت روز بروز نمایان تر میشد قیافه ایشان هر روزی از روزی پیش افسرده تر و شکسته تر میشد برای اولین بار در این روز اعلیحضرت راه رفتن صبح را ترک گفتند.

والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی در جزیره اورس همیشه مراقب و پرستار پدر بزرگوار خود بودند این عکس که در آخرین روزهای زندگی اعلیحضرت فقید برداشته شده والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی را در چرخه خود نشان میدهد

نابل آمدند این خوشوقتی و مسرت به حال رسید. احوال مزاجی اعلیحضرت محسوسا پس از آمدن والا حضرت شاهدخت شمس رو بهبودی نهاده بود اعلیحضرت آسب اتفاقا پیش از سایر پهلوانان و مسرور بودند و همطور که عادت ایشان بود گاهگاهی لطیفه های تفریحی و شیرین بر زبان میراندند و چیزی که بفرمانده او میسر میشد بود که این شب آخرین شنبه زندگانی والا حضرت رخا شاه پهلوی است.

در سفر شاهنشاه

ساعت ۶ صبح روز چهارشنبه چهارم مرداد ۱۳۲۳ بود ن هنوز از خواب بیدار نشده بودم که صدای او را شنیدم وقتی در را کشیدم مسعود پیشخدمت مخصوص اعلیحضرت را دیدم که سر با فرق در توشیح و اضطراب است پرسیدم سید محمود چه شده؟ جواب داد: «اعلیحضرت از خواب بیدار نیشوند»

گفتم شاید شب را بیخوابی کشیده‌اند و حالا خوابشان برده سید محمود که معلوم بود قبلا وارد اتاق شده و خطر را احساس نموده جواب داد: «شما خوب است همین حالا اعلیحضرت را به بینه» فوراً لباس پوشیده خود را بخوابگاه اعلیحضرت رسانیدم. چهره اعلیحضرت خیلی آرام بود و اصلا اثری از مرگ در آن دیده نمیشد دست اعلیحضرت را که هنوز گرم بود بست گرفته و با آرامی گفتم: «حال مبارک چطور است؟ جوابی نشنیدم چند بار دیگر سؤال خود را بلند تر تکرار کردم و باز هم جوابی نشنیدم در این موقع بود که احساس خطر را نمودم و فوراً خود را بپوشان رسانیدم و بدکتر بروسی اطلاع دادم که فوراً خود را برساند پس از چند دقیقه دکتر بروسی و پرستور متخصص امراض قلب و دگر تکنیک در بایان اعلیحضرت حضور یافتند و در همین موقع بود که والا حضرت شاهدخت شمس و والا حضرتهای شاهپور نیز سرانجام در گرد اعلیحضرت جمع شده منتظر اعلام نظر پزشکان شدند پس از لحظه ای دکتر بروسی اطلاع داد که در ساعت پنج صبح حمله قلبی شدیدی باردیگر عارض اعلیحضرت گردیده و در نتیجه این حمله اعلیحضرت فوت کرده اند.

حمله قلبی شدیدی شدند و بزحمت خود را تا نزدیک تخت خواب رسانند و در آنجا بستنی زمین خوردند بطوریکه یک دست و صورت ایشان مجروح شد و از هوش رفتند فوراً بدکتر بروسی و سویش و یکی از پرستورهای متخصص در امراض قلب اطلاع دادم و بلا فاصله هر دو حاضر شدند و پس از معاینه اعلیحضرت خیلی اظهار نگرانی کرده گفتند این حمله قلبی بسیار شدید بود و حتی امید نداریم که تا ده ساعت دیگر اعلیحضرت حیات داشته باشند بعد از بی درنگ معالجات آغاز شد و چون اعلیحضرت بسختی وزحمت تنفس میکردند دستور تنفس مصنوعی دادند و آمبولهای تزریقی کردند در نتیجه این حمله قلبی هشت روز تمام اعلیحضرت گرفتار بستر بودند و چند روز نخستین آن را در حال اغما و بیوشی بسر بردند همینکه اعلیحضرت دچار حمله قلبی شدند و احتیاج مراقبت دائمی پزشک و پرستار پیدا کردند بانوی صاحبخانه (میس آکین) تمهید پرستاری اعلیحضرت را کرد و با کمال جدیت و دلسوزی این وظیفه دشوار را انجام میداد در تمام ساعات و لحظات مراقبت بسیاری از حال مزاجی اعلیحضرت مینمود. در این هشت روز دکتر تکنیک هر روز برای عیادت و اطلاع از احوال مزاجی اعلیحضرت بدانجا می‌آمد.

ورود والا حضرت شاهدخت شمس به زوهانسورک

در همان اوانی که اعلیحضرت مجدداً دچار کسالت گردیدند والا حضرت شاهدخت شمس که از این جریان اطلاع یافته بودند مصمم شدند بار دیگر بنزد اعلیحضرت پدر خود بیایند با وجودیکه اعلیحضرت فقید بسیار شایق و مایل بیدار والا حضرت بودند برای اینکه والا حضرت دچار زحمت و رنج مسافرت نشوند، راضی بسافرت ایشان نبودند ولی والا حضرت را شوق دیدار پدر وادار کرد که تصمیم خود را اجرا کنند و بطرف زوهانسورک حرکت نمایند وقتی تلگراف ورود والا حضرت شاهدخت شمس بقاهره رسید این هشت روز بیماری شدید اعلیحضرت پایان رسید و حال مزاجی ایشان تا حدی رو بهبودی نهاده بود بطوریکه حتی از تخت خواب برخاست و چند بار هم از اطراف بیرون آمده و در باغ قدم زده بودند خبر ورود والا حضرت شمس در این هنگام فوق‌العاده باعث خوشبختی و مسرت خاطر اعلیحضرت فقید گردید و وقتی والا حضرت شاهدخت با هواپیما وارد زوهانسورک شدند و بیدار اعلیحضرت

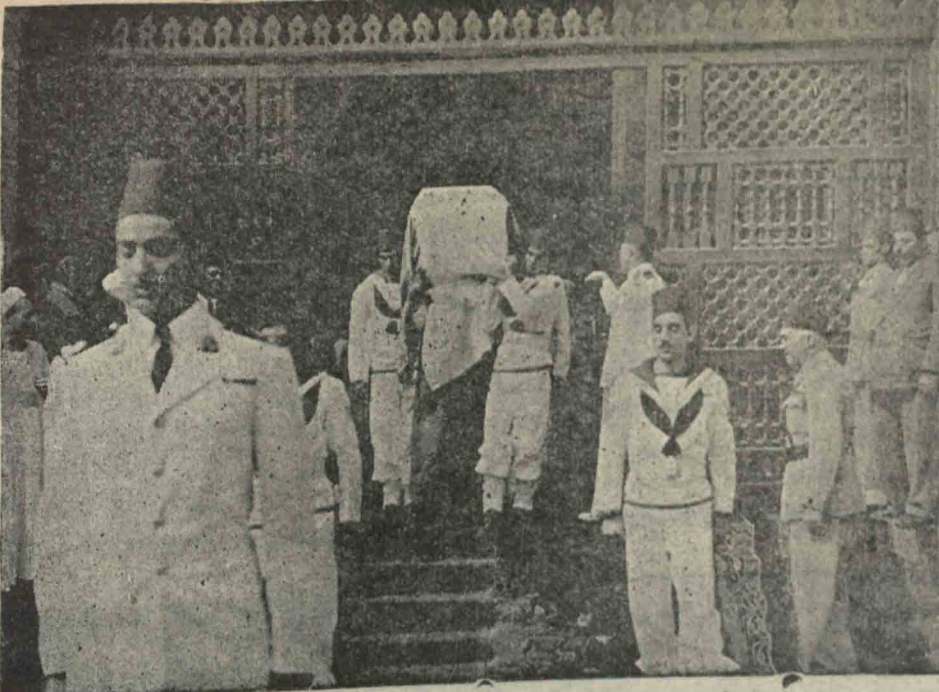
قصد سفر بگانادا

بیماری اعلیحضرت موجب شد که ایشان برای عزیمت بگانادا و ترک مورس بیشتر اصرار نمایند عزیمت از مورس در نتیجه با فشاری اعلیحضرت موافقت شد که ایشان به زوهانسورک بفرمایند روز ششم فروردین هنگام عصر اعلیحضرت مورس را ترک گفتند و در «برت لومی» بکشتی سوار شدند پس از هشت روز کشتی بساحل دوربان نزدیک گردید.

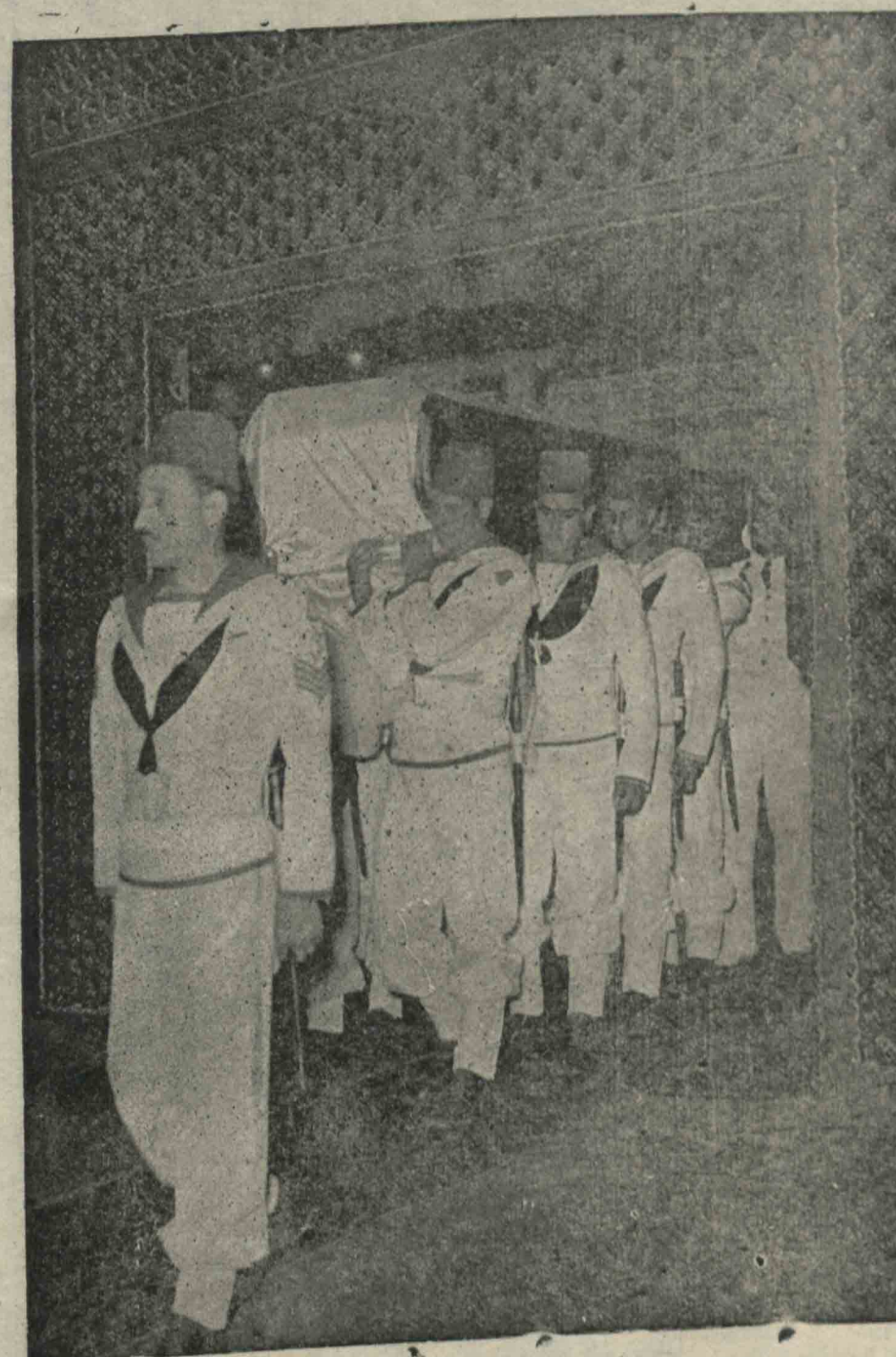
چون هوای دوربان گرم بود و قلب اعلیحضرت خوب کار نمیکرد تصمیم گرفته شد که به زوهانسورک تشریف فرما شوند در این شهر در لنگهام هتل چند اتاق تهیه و اعلیحضرت بآنجا تغییر مکان دادند. بنای لنگهام هتل یک عمارت شش طبقه و بسیار بزرگ و وضع آن از هر حیث رضایت بخش و خوب بود. در یک قسمت از ساختمان هتل یک اتاق بزرگ که دارای سالن و وسائل کافی زندگی بود برای اعلیحضرت آماده کرده بودند و برای هر یک از والا حضرت شاهپورها و همراهان یک اتاق تخصیص داده بودند.

از این حمله قلبی

چند روز پس از ورود به زوهانسورک آشکار شد دل درد اعلیحضرت شدت کرد و در همان شب ساعت چهار و نیم بعد از نیمه شب هنگامیکه برای رفتن بعمل توالت از تخت خواب پائین آمده بودند دچار

این عکس هنگامی برداشته شده که افسران و ملوانان مصری جنازه شاهنشاه فقید را از آرامگاه هوقتی بخارج انتقال میدهند

افسران و ملوانان مصر جنازه شاهنشاه فقید را که با پرچم ایران پوشیده شده بروی دوش از در مسجد دفاعی آرامگاه خانواده سلطنتی مصر بیرون میبرند

افسران و ملوانان مصر جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر را بداخل هواپیمای مخصوص انتقال میدهند

گنون شادبادی پشیمت که برداشت از داد و دردی سرشت بقیه از صفحه ۱ این زور مردی که از آواز ناآرامی ابدی رضاشاه کبیر در مسرور استاده بودند و گوهر اشک شاد را میکردند بیاد آن ایام بود، اینرا خود را با آنروز مقایسه میکردند کسانی که عمری زیادتر داشتند سه منظره از مناظر ایران را بخاطر وجود داشته که در دهه نایبی و وجود داشته که در دهه نایبی با گیسختن رشته عمر رضاشاه آنرا از وسط فیجی کرده و دوباره دو وضع آشفته را بهم دوخته است.

روزی که رضاشاه به تهران آمد وضع این کشور آشفته بود و امروز که برمیگردد باز آشفته است، مردم بر مرگ آن نایبی که توانست در این دو زمان زمانی ایجاد کند که تاریخ ایران با اعجاب آنرا یاد خواهد کرد تا سده بیست و یکم از این چنین شهریاری را از دست داده اشک میریزند.

رضاشاه در حیات خود بسیار بود، از هر جا میگذاشت میت را مردم را فرا میگرفت، در هر محلی میبوی بود و در هر سراسر مسرور ارض حکم فرما بود، هیبتی آشفته به هیبتی آشفته بصرت.

آمال و امید پراکنده ملت در هر طرف دور میزد و بالاخره در اطراف پسر و جانین او جمع میشد، اعلیحضرت محمدرضا شاه همیشه محبوب بودند و امر و زحمت مردم بوی عین آن و عریق ترمی نمود.

امیدوار بودند که جای پسر بزرگوار خود را از هر حیث بگیرد، اصلاحات او را که یک قدرت ناگهانی متوقف داشته باروشی که متناسب با روح عصر زمان باشد از نو بدین کند و بیابان برساند، دست آن کسی که میخواهند بر آن اصلاحات بطلان بکشند و اینرا بقهر و اوهام و خرافات تاریکی جهل و نادانی برگردانند بگیرد و روح جدیدی در حیات این ملت بدمد.

با آن حسرت و این امید پیروز بزرنگاه میکردند تا سید شاهنشاه بآرامگاه ابدی خود رسید، او را مطابق شرع محمدی و احکام الهی در مدفن خود دفن ساختند و سر درخمه بستند و گشتند باز شد آن نامور شیر گردن قرمز از فردا ۱۰۰۰۰ مجسمه اعلیحضرت فقید در سه قطعه (آرامگاه، عکاسخانه ارتش و عکاسخانه ساکو خیابان نادری) بمرش فروش گذاشت میشود. منافع حاصل از فروش مجسمه‌ها بصرف کمک بینگامهای خیریه و یگانواده های سربازان و افسران شهید میرسد.

ابراز همدردی دولت هندوستان تجلیل از اعلیحضرت شاهنشاه فقید از طرف دولت هندوستان دستور داده شده که در سراسر آن کشور امروز برجها بحال عزائم افراشته شوند.

سخنرانی در باره خدمات شاهنشاه فقید ساعت ۱۷ دیروز آقای سرلنگ در باره خدمات شاهنشاه فقید از رادیو تهران سخنرانی کردند و ساعت ۲۰ آقای دکتر لطفانی صورتگر استاد دانشگاه شنایتکی دانشگاه تهران ضمن برنامه محسوس دانشگاه راجع بخدمات اعلیحضرت فقید از رادیو تهران سخنرانی نمودند.

اهداء تاج گل تعداد دو عدد تاج گل از طرف کل از طرف انجمن ملی تربیت بدنی ایران بنام انجمن واداره تربیت بدنی و فدراسیون ها و باشگاههای ورزشی برای تجلیل از شاهنشاه فقید رضاشاه کبیر تهیه و ساعت ۱۸ دیروز باشگاه راه آهن حمل شد.

۲۰ سال خدمت در راه عظمت و تعالی ایران

نظری بکارهای برجسته اعلیحضرت فقید از اسماعیل رائین

در این عکس که یکماه پس از کودتای حوت ۱۲۹۹ برداشته شده شاهنشاه فقید در میان چند تن از صاحب منصبانی که در کودتا شرکت داشتند و باتفاق اعلیحضرت در نیمه شب سوم اسفند ۱۲۹۹ وارد تهران شدند دیده میشوند. از راست بچپ سرتیپ آرم - سرلشکر خزایی - امیر لشکر طهماسبی - سرتیپ محمود خان انصاری - سرتیپ یزدان پناه

ایران قبل از کودتا جنگ بین الملل اول (۱۹۱۴ - ۱۹۱۸) اکثر ملل عالم را گرفتار کشمکش و خسارت کرد کشور ما هر چند بطرفی اختیار نمود مذبذب چون قدرت حفظ بیطرفی خود را نداشت میدان مبارزه دول جنگجو گردید لشکریان روس و عثمانی و انگلیس نواحی مغرب و شمال و جنوب کشور را لنگه کوب سم ستوران خود می کردند تحریک و آشوب در مرکز مملکت و کلیه شهرها ما بخت این سه قشون خارجی حکمفرمایی میکرد از اطاعت مرکز سر باز زده از دست اندازی بدهستانها و شهرها و غارت و چپاول قوایل خودداری ننموده و قتل حکم و مامورین دولت را از جمله وظایف و تکالیف روزانه خود میدانستند در مرکز مملکت یکمده درباری فتنه و تالاق دور احمد شاه را گرفته از ضعف و سستی او استفاده کرده مسئولان رشوه خواری و خیانت بودند که تبارش سائل بلکه جزئیات امور داخلی و خارجی کشور بیخ و بن و توسط خارجیها انجام میشد تا جائیکه حتی کوچکترین تپانهای وزارتخانه ها و ادارات دولتی بر حسب توصیه و مداخله سفارتخانه ها استخدام میشدند و نمایندگان سیاسی خارجی و منتقدین حتی ارازل و اوایل شهر تهران بودند.

خزانه مملکت تهی بود بکارمندان دولت بجای پول آبر و کج میدادند قزاقان زاندارم و پلیس جنوب هر یک دولتی در دولت تشکیل داده بودند در سراسر کشور قسط و غلابا گرفته با وجود آذوقه فراوان در محالی شهرها کمی قدرت حمل خوار بار بشهرها را نداشتند بر اثر همین مداخلات نامشروع و مستقیم خارجیها مشایر ایران نیز که همیشه برچمدار و محافظ و نگهبان مرزها بودند بملت فکمان قوه مرکزی شروع بدست انضاری، نظامی، دولتی و غیره تگری زده بودند در آذربایجان غربی، سیستو در لرستان دسته های مختلف لر، و خشمنا بر این اصلاح امور بکوشد

کودتای ۱۲۹۹
با این ترتیب احتیاج بیک رفورم و اصلاح فوری در سراسر ایران احساس میشد و هر کس منتظر آن بود تا کجانب در شاه آباد صدای شیرو حاشر باش طنین انداز کردید سربازان و افسران که خود را حاشر کرده بودند بطرف شهر تهران حرکت کردند. رضا خان میر پنج که رئیس فرمانده این سربازان بود خطاب بمامورین اعزای احمد شاه گفت:

«کاسه صبر ما لبریز شده، دشمن ما، دشمنان وطن ما در تهران جز نفع خودهدنی ندارند ما بروضد زمامداران نالایقی که کشور ما را بروز

دسایس اجنبی برضد انتظام و تنسیق قشون ایران در کار بود اینک بعضی زمزمه هادر داخله بلند شده معلوم است کسانی که سعادت این مملکت را طالب نیستند وعده معدودی بیشتر بپسند آلت تحریک اجانب واقع می شوند و چنانکه مسبق هستید از مدتها قبل بلتیک خارجی در این مملکت حکمفرما و برای اثبات همان بلتیک دو اداره نظامی در این مملکت تشکیل دادند که یکی از آنها قزاقخانه و دیگری ژاندارمری بود برای تسام اشخاصی که مطلع بودند تردیدی نبود که هیچیک از این دو اداره حقیقی ایرانی شناخته نشد و هر یک برای پیشرفت مقاصد مخصوصی سابقا تشکیل شده بود

چون احتیاجات مملکت بوجود یک اراده قوی نظامی واضح بود و حفظ موقعیت ایران هم در مقابل دنیا لازم شده بود بدین مناسبت من بایک نظر خالصانه و از روی حقیقت ملیت و ایرایشت ادارات فوق الذکر را بانتمام مشکلات متصوره منحل و بیک وزارت جنک ایرانی تبدیل کردم.

در سال ۱۳۰۲ حضرت سردار سپه رضاخان بریاست وزراء انتخاب شد چون تازمانی که دارائی دولت دستغوش غارتگران بود هیچ اصلاحی صورت نیسکرفت ابتدا تصمیم گرفت سپاه جوان خود را مامور بسرکوبی عشایر و منتقلین شهرها نماید

سرکوبی عشایر
بعثوری که قبلا ذکر شد عشایر ایران که بدبختانه آلت اجرای مقاصد بیگانگان شده بودند قبل از هر چیز موجودیت و بقاء مملکت را تهدید مینمودند شاهنشاه فقید قبل از هرکاری بوسیله سربازان جوان و تازه کار خود ابتدا کار لرستان را یکسره کرد سالیان دراز بود که قوای مرکزی دولت قادر نبود لرستان برود در آن

ژاندارمری را در سرباز خانه جمع کرده بطور سریع و بی پرده در نطق خود خطاب با نان چنین گفت: « باید تمام قشون ایران دارای یک لباس متحدالشکل باشند بنا براین ژاندارمری لباس قزاقها را بپوشند و خود اضافه کرد، « آقاییان، ایران و من عزیز بن و شما بوجود فرزندان خود فوق العاده محتاج است بر شصت که در راه خدمت وطن عزیز مردانه کمر همت بپنندید و بطور قطع و یقین منتظر باشید که اصول ترک و وحدت کلمه بهترین ثمرات عاید شما خواهد کرد زنده ا خاک اردشیر شمارنگاه میکند؛ مراقب باشید؛ فردای آن روز سردار سپه کلنگ گروپ را که

پس از مشروطیت قشون ایران از دسته های مختلفی تشکیل میشد که در دست تحت اراده افسران یکدولت اداره میکردید و با این ترتیب دول انگلیس، روس، سوئد و خود ایران در قشون رنگارنگ ایران دخالت داشتند و با این نحو هر چند یکی از این دسته ها باقوای فرماندهان خود بنا بمصالح دولت متبوعه و یا تحت تاثیر عوامل دیگری برضد مصالح دولت دیگر اقداماتی مینمود و از هر گوشه کشور صدائی بر میخاست

تصرف تهران، سید ضیاءالدین طباطبائی رئیس الوزرا دستور داد کلیه وزارتخانه ها مفتوح نشود از جمله این وزارتخانه یکی وزارت جنک بود که ما ژور مسعودخان کیهان (وزیر فرهنگ فعلی) آرا بعهده داشت اولین تصمیمی که در باره وزارت جنک گرفته شد این بود که بریکاد مرکزی جزء عناصر متشکله دیوبزیون قزاق گردد. در این موقع رضا خان میر پنج سردار سپه و رئیس دیوبزیون قزاق شد. احمد شاه چون به سید ضیاءالدین بد بین بود بطور اینکه برای خود حامی و پشتیبانی تهیه کرده باشد سردار سپه را نوازش و مهربانی می کرد قدرت روز افزون رئیس دیوبزیون قزاق عدم اعتناء بسید ضیاءالدین و مهربانی احمد شاه با او سبب شد که سید ضیاء بفکر تمویش رضا خان بیافتد

سیاه نشانیده اند قیام کرده ایم، ما قیام کرده ایم برای اینکه ایران را نجات دهیم و هیچ چیز ما را از تصمیم خود منصرف نتواند ساخت»

نیروی قزاق شیان وارد تهران شد ساکنین خفته و بیخبر تهران از صدای توپ های آنان بیدار شدند کلوله های توپ میر پنج نویروز کار نویی را با آنها میداد.

پس از مراجعت بقزوین وی بفرک چاره اساسی برای بهبود اوضاع برآمده هیچ راهی جز این ندید که خود را بیابنت رسانیده مراکز نساد را که مانع هر اقدامی بود از میان برداشته و شخصاً بر این اصلاح امور بکوشد

لدا اورا - بوزارت جنک بجای ماژور مسعود خان منصوب گرد سردار سپه که دو مقام را بدست آورد با بیشتر جدیت خود نگذاشت این دولت را از وی بگیرند کابینه سید ضیاء سپه از سه ماه سقوط کرد و سردار سپه همچنان پشهای سابق را عهده دار بود در این گیر و دار سردار سپه بفرام ساختن مقدمات کار خود که بجاد یک ارتش منظم و نویی بود پرداخت وی سعی میکرد که ژاندارمری را نیز ضمیمه قزاقخانه بنماید قوام - السلطنه مخالفت میکرد سردار سپه بعوض انحلال ژاندارمری سازمان آنرا کوچک نموده افسران و افراد اضافی آنرا ضمیمه قزاقخانه کرد پلیس جنوب که یک تشکیلات منظم انگلیسی بود در پاییز سال ۱۳۰۰ مقارن با همان ایام که اتحاد شکل قشون ایران در شرف انجام گرفتن بود منحل شد و افراد و افسران آنرا بفرمان سردار سپه به ژاندارمری و قزاقخانه پذیرفتند سردار سپه سعی میکرد هر چه زودتر کار ژاندارمری را نیز یکسره نماید عاقبت در روز ۷ ربیع الثانی ۱۳۴۰ مطابق با ۱۴ قوس ۱۳۰۰ افسران

این عکس هنگامی برداشته شده که اعلیحضرت رضا شاه کبیر سمت وزارت جنک را داشتند ششیری که شاهنشاه فقید در این عکس بکمر دراند از طرف مرحوم احمد شاه به معظم له داده شده بود و اعلیحضرت فقید نیز در سال ۱۳۰۶ لباس خدمات شایان تقدیر سپهبد شاه بختی در جنگهای لرستان بایشان مرحمت فرمودند در این عکس اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی نیز که در آنوقت ۷ ساله بودند در کنار پسر تاجدار خویش مشاهده میشوند

اولین کابینه سردار سپه در سال ۱۳۰۲ تشکیل شد. در این عکس سردار سپه باتفاق اعضای اولین کابینه خود دیده میشوند

شماره ۲۱۹۹
ادی پشور
داد و دردی سرشت
از هواز تا آرماسک
کبیر در مسیر اویان
کوه اشک تار
ن ایام بود، این روز
و مقایسه میکرد
ی زیادت داشتند
مناظر ایران را
رزدند، میدیدند
ایران یک زمان
اشته که درت
ن رشته عمر رضا
وسط قیچی کرده
وضع آشته را
ش
به شاه به تهران
ن کشور آشته
که بر میگردد باز
مرک آن نایبی
ر این دو زمان
کند که تاریخ
آزاد یاد خواهد
ورند و از این
از دست داد
حیات خود
میکشست میت
رفت، در هر که
تاسر میر اویان
بیستی آینه به
سرت
بید پر کرده ملت
ریمز دو بالاخره
و جانشین او جمع
شهرت محمدرضا
جوب بود و وی
دم بوی عمیق آ
نمود.
که بجای پسر
از هر جیب بکبیر
یک قنبر تا کبیر
وشی که متناسب
بودند دولت مرکزی که قادر با عزام
هر از نظر سرباز بود در تهران بلامتکلیف
و مسئول استغاره بود تنها کسی که
در این موقع برای نجات کشور کمر
همت بر میان بست اعلیحضرت فقید
رضا شاه کبیر بود که در آن موقع
منصب سرتیپی داشتند و در میدان و
مدن قزوین فرمانده یک دسته قزاق
بودند «رضاخان مینج» با عده
معدود خود تا آنجاییکه مقدور بود
بسیار کیلان و خارجیان آغز و فشار
آورد که عاقبت بر آن غلبه کرد
و رفتند باز
ر شیر گردن آرا
شاهنشاه فقید
ندان گذاشته
شود
مجلسه اعلیحضرت
طه (آرماسک)،
عکاسخانه ساکو
سفرش گذاشت
اسل از فروش
کک بیکنهای
های سربازان
رسد.
ی دولت
ان
یرینه و بشعور
شاهنشاه فقید از
ستان دستور داده
آن کشور امروز
به افزاشته شوند
بارت خدمات
فقد
وز آفای سرتی
نک تعاونی
شاه فقید از ران
کردند و نیز
دکتر لطفعلی
کسکه بنیادی
ن برنامه محموس
مدات اعلیحضرت
پهران سفرائی
ج کل
اج کرو ۱۸
ملی تربیت
اره تربیت
کامهای و روشی
شاه فقید رضاشاه
دیروز با کسکه

۲۰ سال خدمت در راه عظمت و تعالی ایران

بقیه از صفحه ۳
شود ، خوزستان را باید از ایران
مجزا دانست باید همه چیز را بفروشم
و ایشرا را بسازم ...
سپس سرهنگ بودجه‌ریزی (سرلشکر
امروز) که کفیل بلدی بود در حالی
که کفیل طای شهر تهران وادرسینی
ملاگذارده بود بختور ایشان آورد.
شاهنشاه فقید گفته این چیست؟
عرض کردند : کلید شهر تهران است
رضاشاه فرمودند : تهران دارای
دروازه های متعدد است ولی این
کلید بهیچیک از آنها نرسد من بجای
کلید شهر تهران میخوانم کلید دل
اهالی را داشته باشم و امیدوارم که
بتوانم بهترین توفیق قابل آیم ...

در اردیبهشت ۱۳۰۵ اعلیحضرت رضا شاه کبیر طی مراسم باشکوهی
تاجگذاری نمودند

تغییر سلطنت
احمد شاه بار دیگر در سال
۱۳۰۴ باروبا عزیت کرده بود
مجلس شورای ملی برحسب تمایلات
عمومی سلطنت را از خانواده قاجار
منتزع ساخت و مقرر داشت طبق قانون
اساسی مجلس سلطنت از نمایندگان
همه ولایات تشکیل شود .
مجلس مزبور که در تکیه
دولت تهران تشکیل گردید روز ۴ آبان
۱۳۰۴ با اتفاق آراء شخصی را که
بهت او دولت ایران از منتهای ضعف
و انحطاط باوج قدرت و ترفند رسیده
بود بنام رضا شاه پهلوی شاهنشاه ایران
و فرزندش شامپور معمرضا پهلوی
را بولایتهای انتخاب کرد سپس
اعلیحضرت فقید در اردیبهشت ۱۳۰۵
طی مراسم باشکوهی تاجگذاری
نمودند .

الغای کابینتولاسیون
تاریخ قطعی پیدایش کابینتولاسیون
از وقتی شروع میشود که ملل اسلامی
با مسیحیان ارتباط پیدا میکنند .

کابینتولاسیون از مقررات دین
اسلام در باره جزیه که کفار را در
صورت برداشت آن در اجرای مراسم
مذهبی و قانونی آزاد میدارد سرچشمه
میکرد .

مسیحیان پس از ضعف دولت
اسلامی عثمانی و ملل مسلمان دیگر
بعد از توسعه نهضت استعماری از این
اصل پنبع خود استفاده نموده و برای
خود در کشور های اسلامی این حق
را قائل شدند که با آنها در داخله
این کشورها مطابق قوانین مقرر است
کشور متبوع آنها رفتار بشود کشور
مقیم فی .

در قرن نوزدهم این امر بصورت
قرار داده و معاهداتی تثبیت شد .
کابینتولاسیون در ایران در زمان
صفویه بطور غیررسمی جریان داشت
لکن در زمان قاجاریه این امر بصورت
رسمی درآمد .

در پنجاه سال اخیر کابینتولاسیون
در ایران بصورتی در آمد که منافع
استعماری کشور های اروپایی را در
ایران تامین مینمود و دول خارجی به
اندازه ای از آن سوء استفاده کردند
که در هر مورد رسماً و علناً حقوق
قضائی ایران لطمه وارد میاوردند .
رضاشاه کبیر برای الغای کابینتولاسیون
زحمت فسوان کشیده و از این راه
برگزین حق بگردن نسل ایرانی
داود .

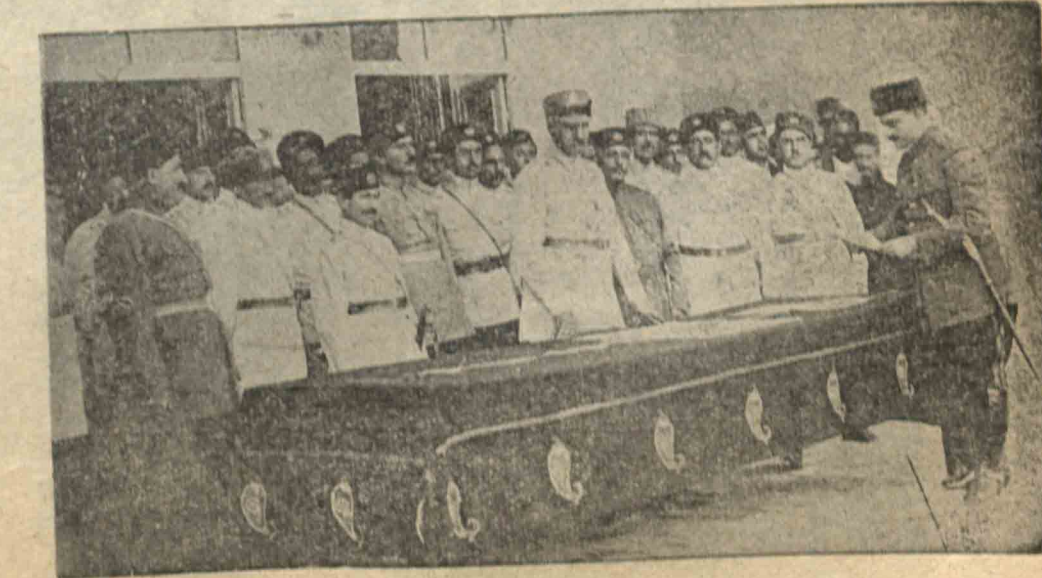
در سال ۱۳۰۶ برای اولین
بار جلد اول قانون مدنی ایران از
تصویب مجلس شورای ملی گذشت و
معاکم صالحه ایران از حضرتدادرسان
مذهبی بوزارت دادگستری منتقل شد
و این امر موجب گردید که شاهنشاه
فقید بتواند برای الغای کابینتولاسیون
باقتضای نماید زیرا بهانه خارجیان
که عدم وجود معاکم رسمی و قانونی
بود برطرف شد .
در سال ۱۳۰۷ ایران رسماً
الغای کابینتولاسیون را اعلام کرد ابتدا

دولت شوروی سپس فرانسه و بعد
انگلیس و سایر کشورها آنرا پذیرفتند
و با الغای آن موافقت کردند و باین
ترتیب یک قدم بزرگتر و اساسی تری
در راه آتیه درخشان کشور بر داشته
شد .

اصلاح قوانین عدلیه
در سال ۱۳۰۶ مجلس شورای
ملی برای مدت ششماه بطور آزمایش
برحوم داور وزیر عدلیه اختیارداد
که سازمان جدیدی بوزارت دادگستری
داده و قوانین مدنی و جزائی نویسی
که مطابق با قوانین ملل دنیا بنماید
باانطباق با مقررات دین اسلام وضع
کنند .

بدین ترتیب ایران در ردیف
کشورهای مترقی درآمد و قوانین
دادگستری و اصول معاملات حقوقی
و جزائی بوسیله دادگاههای بخش
شهرستان ، استان ، دیوان کشور و
دیوانیکفر تدوین و در سرانجام کشور
اجراء گردید این قوانین بتدریج
تکمیل شد و بصورت دنیا پسندی
در آمد در سال ۱۳۱۸ شاهنشاه فقید او امری
مبنی بر تهیه قوانین دادرسی ارتش صادر
و قوانین مزبور مکمل سایر قوانین
گردید .

نظام وظیفه عمومی
چنانکه قبلاً گفته شد رضا شاه
فقید اساس ترقیات و پیشرفت کشور
را وابسته بوجود یک ارتش مترقی و
مجهز متحدالشکلی میدانست موضوع
اتحاد شکل با وجود موانع و مشکلات
عملی شده بود ولی هنوز مبیایست
قدهای بلندسریع و بزرگی برداشته
شود شاهنشاه در سال ۱۳۰۵ تصمیم
گرفتند ارتش نظامی از طریق سرباز
گیری عمومی ایجاد نمایند در همان
سال قانونی از مجلس شورای ملی گذشت
که هر جوانی پس از ۲۱ برسد موظف
باشد ۲ سال با موشن انون جنگی و
نظامی بپردازد و پس از شایسته دوره
خدمت جزعذریه نیروی کشور باشد
در سال ۱۳۱۷ این قانون اصلاح شد
و بصورت کاملتری در آمد زیرا هیچ
مشمولی بدون ارائه گواهی خانه خدمت
وظیفه با معافیت بکارهای دولتی و
عمومی نمیتواند داخل شود .
این اقدام نه تنها ایران را دارای

اولین دسته اسرمان افزاری باروبا در حضور شاهنشاه فقید

بادرجه ستوان سومی وارد ارتش می
شوند . این دبیرستان در تهران ، مشهد ،
تبریز ، اصفهان و شیراز نیز شعبی
داشت و محصل قبول میکرد .

نیروی هوایی
همینکه نیرو های زمینی ایران
بدرجه تکامل رسید شاهنشاه فقید بفر
ایجاد یک نیروی هوایی که بتواند
امنیت داخلی کشور را حفظ نماید
افتادند . این نیرو که وابسته بارتش
بود تا سال ۱۳۲۰ از چهار اسکادران
(جمعا دویست هواپیمای بمب افکن و
شکاری و مشقی) تشکیل یافته بود
این هواپیماها عموماً با در انگلستان
ساخته شده و با آنرا در ایران از روی
نقشه های انگلیسی ساخته بودند .
چند فروند از این هواپیماها نیز از
امریکا خریداری شده بود شاهنشاه
فقید یک کارخانه بزرگ تعمیر و یک کارخانه
هواپیما سازی نیز در فرودگاه دوشان
تپه که بزرگترین فرودگاه نظامی
ایران است تاسیس نمودند .

نیروی دریایی
پس از نادر شاه دولتهای ایران
و پادشاهان وقت بپیچیده نتوانستند
در خلیج فارس نیروی دریایی منظمی
که اقلاً بتواند از حوادث عادی و
قاجان این منطقه جلوگیری بنماید

سپاهی بزرگ و مهیا نمود بلکه در
حیات اجتماعی مردم اثری قوی بشنید
و روح ساحشوری و میهن دوستی و
شامپرستی را که ادوار انحطاط از
خامار ایرانیان برده بود مجدداً تازه
کرد و حسن اخلاق و قوت اراده و
تحمل مشقات را بچوانان آموخت و
بزرگترین اثر آن ایجاد روحیه واحد
در افراد ملت بود

دانشگاه جنگ ، دانشگاه افسری

دانشگاه فقید همینکه ارتش ایران
را متحدالشکل و نظام وظیفه عمومی
را معمول کردند احساس فرمودند که
برای تربیت این افراد احتیاج بیکمده
افسر تحصیل کرده و با اطلاع است
تا هم از وجود اسرمان و مریشان
خارجی بی نیاز باشد و هم از اعزام
افسران بیخارج و تحصیل مخارج هنگفت
بیودجه کشور جلوگیری شود
دانشگاه افسری که مرکب از رشته
های پیاده ، سوار ، توپخانه ، مخابرات
و مالی با مدرن ترین و مجهز ترین
وسائل تاسیس نموده شرط ورود بآن
را داشتن دیپلم ، لیسانس و دکترائین
کردند . ضمناً اسرمان قدیمی را مجبور
بفنی دوره ۲ ساله دانشگاه نمودند .
در چند سال بعد کلیه جوانانی که دوره
تحصیلی خود را بپایان رسانیده و
مشمول خدمت نظام میشدند وارد
دانشگاه شده خدمت نظام میباشند و
سربازی پس از طی دوره مقدماتی با
درجه افسری وارد خدمت شده و
دوره احتیاط و ذخیره را
نیز با همان درجیات طی نمودند .
افسرانی که خدمت دانشگاه را تمام
کنند تا درجه سرگردی ترفیع درجه
مییابند و سپس برای طی دوره دانشگاه
جنگ و تحصیل درجات ارماندهی و
فنون جنگ و تجهیزات ترین هوافسری
موظف است دوره دانشگاه جنگ را
تمام کند و سپس باخلد درجات نظامی
ناقل آید .

دبیرستان نظام نیز کسودگان از
سن ۱۴ بالا را با داشتن گواهی
شش ساله پذیرفته و با دادن مخارج
تحصیل و زندگانی آنان را به علوم
مختلف و فنون نظامی آشنا میکند .
پس از طی دوره دبیرستان ، محصلین

- ۱- هنرستان دختران
- ۲- صنعتی
- ۳- آموزشگاه راه آهن
- ۴- شوش
- ۵- دبیرستان کشاورزی
- ۶- دامپزشکی
- ۷- آموزشگاه فنی بیسیم
- ۸- بست و تلگراف
- ۹- دبیرستان دارائی
- ۱۰- آموزشگاه شهر بائی و ژوا ارامری
- ۱۱- کلاس ثبت احوال

- ۱۲- آموزشگاه بست و تلگراف
- ۱۳- هنرستان صنعتی
- آبادان
- ۱۴- آموزشگاه فنی نفت
- ۱۵- آموزشگاه بست و تلگراف
- بوشهر
- ۱۶- آموزشگاه بست و تلگراف
- بندر عباس
- ۱۷- آموزشگاه بست و تلگراف
- کرمان
- ۱۸- آموزشگاه بست و تلگراف
- همدان
- ۱۹- آموزشگاه بست و تلگراف
- مازندران
- ۲۰- آموزشگاه بست و تلگراف
- تبریز

ایجاد کنند شاهنشاه فقید زود بفر
این قیسه افتاد و فرمان تشکیل نیروی
دریایی کوچکی را در خلیج فارس
صادر فرمودند قبلاً از اینکه نیروی
مزبور تشکیل شود عهده ای از اسرمان
برای تحصیل در این رشته به ایتالیا
اعزام و در آکادمی لیورنو که از شهر
های آن کشور است مشغول فرا گرفتن
فن دریانوردی شدند در سال ۱۳۱۱
شاهنشاه فقید شش فروند کشتی که
بعد ها نیروی دریایی ایران را تشکیل
داد از دولت ایتالیا خریداری فرمودند
این نیروی دریایی کوچک از دو ناوچه
هیک بطرفیت ۹۵۰ تن بنام بیه و
بلنک و ۴ ناوچه کوچکتر با ظرفیت
۳۵۰ تن با دوتوپ دو ایچی و دو
توپ (آ-ا) که سرعت سیر آنها
در هر ساعت ۱۵ گره دریایی بود
بنام سیرغ ، شهباز ، کرکس و شاهین
تشکیل میشد . محل این نیرو در جزیره
خرمشهر در دماغه شمالی جزیره
آبادان در نقطه ای که آبهای کارون و
شط العرب بیکدیگر تلاقی میکردند
قرار داشت این نیرو علاوه بر ناوچه
های فوق الذکر یک ناوچه سریع السیر
دیگری بنام یک بلنک یک کشتی مسافری
خیلی قدیمی که آموزشگاه نیروی
مزبور بود بجا شد موتور بوت بزرگ

هواپیمائی کشوری
همینکه شاهنشاه فقید استقبال
چوانان کشور را در گرفتن فن خلبانی
دیدند در عهد برآمدند برای توسعه
و تعلیم فن خلبانی بچوانان کشور
باشگاهی با بودجه خود مردم ایجاد
نمایند روی همین نظر در مردادماه
سال ۱۳۱۸ آقای اقوام شیرازی
(قوام الملک) را مأمور ایجاد چنین
باشگاهی فرمودند و در موعودت برداشت
اعانه ، اولین بار شخص شاهنشاه و
خانواده سلطنتی یک مبلغ سالیانه

در سال ۱۳۱۷ برای اولین بار قطار
خصوصی هم تا امروز باقی مانده اند
معدنک از حیث آموزش و پرورش
تابع نظر وزارت فرهنگ بودند
در سال ۱۳۰۴ که شاهنشاه فقید
سلطنت رسید برای اولین بار بودجه
صحتی برای کشور تهیه شد بودجه
وزارت فرهنگ ۱۳۸۰/۷۲۳۱ ریال
بود در حالیکه در سال ۱۳۲۰ این رقم
به ۱۵۴/۸۵۰۰۰ ریال با شاخص
هزینه زندگی قبل از جنگ افزایش
یافت با این ترتیب مشاهده میشود
که بر اثر علاقه و نظر خاص شاهنشاه
کبیر بودجه فرهنگ کشور در عرض
۱۶ سال ۱۵۰ برابر افزایش یافت .

مسافری از تهران وارد اهواز میشود
در سال ۱۳۱۴ شاهنشاه فقید
قوانینی بتصویب مجلس رسانید که
بموجب آن تعلیم و تربیت در سرتاسر
کشور بکنواخت و با یک متد و روش
اجراء گردد . در همان سال در سرتاسر
کشور محصلین بلیاس متحدالشکل و
واحدی درآمدند و قوانین مربوط
باستخدام و آسایش محصلین نیز بتصویب
رسید .

برای اینکه خوانندگان گرامی
بیالافتن سطح فرهنگ عمومی کشور
در عرض ۱۶ سال سلطنت شاهنشاه
فقید بی برهه آمار از اسالیب تحصیلی
۱۳۰۴-۱۳۰۵ تا ۱۳۱۹-۱۳۲۰
در زیر درج میشود

سال	محصّل (بسر)
۱۳۲۰-۱۳۱۹	۹۱۶۴
۱۳۱۹-۱۳۱۸	۵۲۵۸۲
۱۳۱۸-۱۳۱۷	۲۰۰۳۲
۱۳۱۷-۱۳۱۶	۲۷۰۸
۱۳۱۶-۱۳۱۵	۳۸۴
۱۳۱۵-۱۳۱۴	۱۴۴۵۲
جمع	۵۸۴/۵۱۶

بهدنی و پیش آهنگی ایران تحت ریاست عالی
والاحضرت ولایتهمه ایران که از
عنوان جوانی عشق و علاقه زیادی به
ورزش داشتن تشکیل شد .
بر اثر جدیت و پشتکار شاهنشاه
فقید و اعلیحضرت معمرضا شاه کون
کلیه ورزشهای فرنگی و ایرانی در
سرتاسر کشور رواج کامل داشته و
چوانان کشور ما که در دوران سلطنت
صفویه و قاجاریه بشن بروری و تنبلی
و بیکاری عادت کرده بودند دوش به
دوش بچوانان دنیا در میانه نهایی ورزش
جهان شرکت نمود و موجب سر
بلندی و افتخار ایران و ایرانی
شده اند .
نهضت پیش آهنگی ایران نیز از
نظر پیشرفت تدرستی ورزشی در هوای
آزاد کک بصحت چوانان کشور نموده
نخستین مؤسسه پیش آهنگی در سال
۱۳۱۲ تحت ریاست عالی اعلیحضرت
هابونی (ولایتهمه آتروز) تشکیل
شد .
صفات عالی شاهنشاه جوانبخت
سبب تلقین علوفکر و همت چوانان
ایرانی شده و استقبال شایانی از طرف
چوانان کشور به عمل آمد . بقیه که در سال
۱۳۱۹ قریب ۲۱ هزار نفر بپشتگاه
چوان در ایران وجود داشت .

دانشگاه تهران
کشور کهن سال ایران از قرنها
پیش مهد دانش و هنر بوده است شاید
بتوان ادعا کرد که ایرانیان از جمله
مللی بودند که بی بسامهت علم هنر
برده و در این راه از افتخارات بسیاری
میریبند .

بنام خراسان ، آذربایجان ، اصفهان ،
گیلان ، چلبه و مازندران نیز در
اختیار داشت این نیروی جوان در اندک
مدتی توانست از دزدی و قتلچاق در
خلیج فارس جلوگیری کند و بسار
دیگر رضاشاه کبیر بدینا نشان داد که
ایرانی لیاقت هر کاری داش و چنانچه
بدان دست زنده قادر است خود را به
عظمت و سر بلندی برساند روزیکه
شاهنشاه فقید قدم بصحنه کشتی بیه
گذازدند فرمودند : « باردیگری
از آرزوهای من و ملت ایران برآورده
شده و مسروم که پرچم سه رنگ شیر
و خورشید همین عزیز را در آبهای
خلیج فارس باهتزاز می بینم »

فرهنگ کشور
هرچند ایرانیان از اولین و
بزرگترین مللی بودند که نسبت بفرهنگ
و علم و معرفت توجه داشته اند
در دویست سال اخیر فرهنگ ایران
با اندازه ای منظم و عقب افتاده بود
بکلی اسمی از آن در داخله کشور
وجود نداشت و تنها چند « منشی »
در هر شهری دارای مختصر سواد

بهرمند گردیده اند دارالمعلماء معاصر
و جوامع ایران در قرون گذشته شهرت
و اهمیت فراوانی داشته است .
دانشندان ، پزشکان ، نویسندگان
و شعراء ایران در ادوار تاریخ کهن
و نادانی چراغ دانش افروخته و تنها
کشور خود بلکه همه جهان را از آن
روشنی بخشیده اند .
شاهنشاه فقید همینکه از گرفتاری
های داخلی خلاصی یافت بلافاصله
بتوسعه و تکمیل دارالفنون که بهت
میرزاتقی خسان امیر کبیر در تهران
تاسیس یافته بود پرداخته و لی چون
دارالفنون کافی ندانستند از راه شاهنامه
این قرار گرفت که طرح دانشگاهی
دانشگاه سایر کشورهای مترقی دنیا
ریخته شود .
باین طریق در سال ۱۳۱۳
قانون تاسیس دانشگاه بتصویب مجلس
شورایلی رسید و بموجب آن اداره
اکثر مدارس عالی تهران مرکز
یافت .
در این قانون برای دانشگاه
بقیه درصده

در سال خانواده

والاحضرت شاهپورها بر جنازه پدر بزرگوار
خون بوسه میزنند

(عکس سمت راست)
افسران و ملوانان مصر جنازه اعلیحضرت رضاشاه کبیر را
از مسجد رفاهی بسروی دوش بیخارج انتقال دادند
در این عکس آقای نحاس پاشا نخست وزیر مصر
دیده میشود

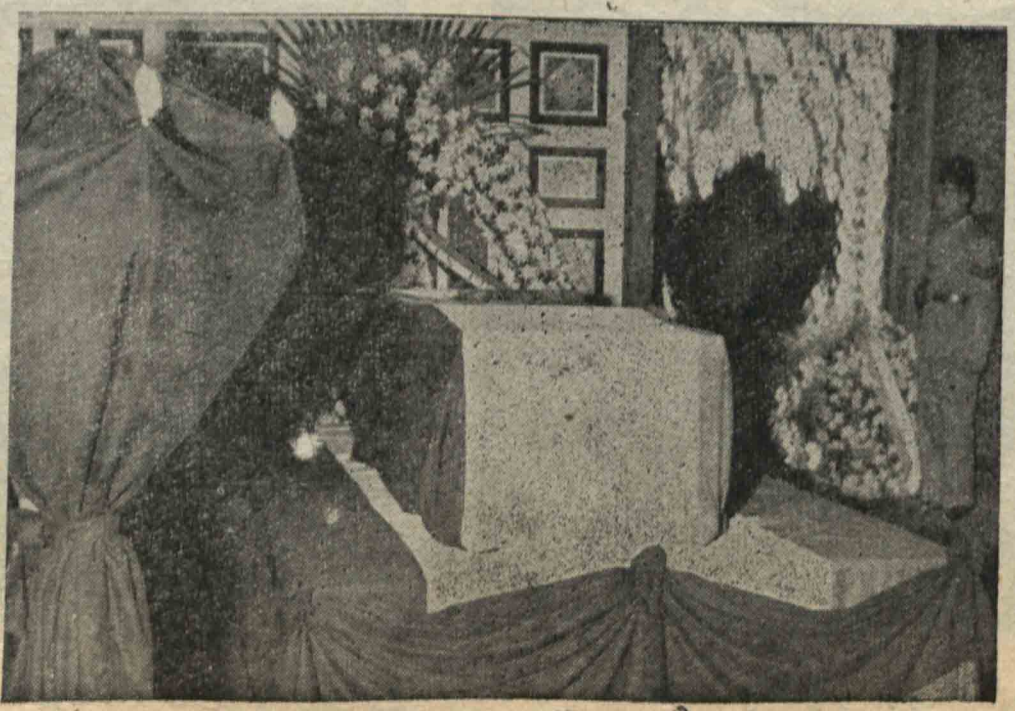
عکس سمت چپ
افسران نیروی دریایی مصر جنازه شاهنشاه فقید
را بروی دوش بآرامگاه موقتی حمل میکنند (در سال ۱۳۲۳)

(عکس سمت چپ)
والاحضرت شاهپور
ها، اعضای هیئت
اعزامی ایران و رجال
و مساریف مصر
هنگام تشییع جنازه
شاهنشاه فقید

اعلیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر با اتفاق والاحضرت شاهپورها و هیئت دولت مصر
در مراسم تشییع جنازه شاهنشاه فقید هنگام انتقال جنازه از ژوه، نیورک به مصر

عکس سمت راست
آرامگاه موقت اعلیحضرت رضاشاه کبیر در قاهره
جنازه شاهنشاه فقید از سال ۱۳۲۳ تا چند روز پیش در
آرامگاه افراد خانواده سلطنتی مصر بامانت سپرده
شده بود
مسجد رفاهی یکی از مساجد بزرگ و باشکوه قاهره
است که مقبره خاندان سلطنتی فعلی مصر میباشد

در سال ۱۳۲۳ والاحضرت شاهپورها با اتفاق آقای جم از بنده اسکندریه تا آرامگاه افراد
شاهزاده سلطنتی مصر که در آنجا جنازه رضاشاه کبیر بامانت گذاشته شد در مراسم تشییع
جنازه اعلیحضرت رضاشاه فقید شرکت نمودند

ن از در آمدن
ک باین باشک
دند در مهر ماه
شخصا بوسه
بر فراز سوم
له سر را برای
شوری در ۱۱
باب فرمودند و
توان آموزشگاه
قطعه صادر
دند نیز از
دند همین که
لبان در کشور
بر جوان ورزش
سه بر پوشید
بن حسن استقبال
تورهای مو که
ه این موسس

ن از اولین
که نسبت فرزند
داشتند مملکت
فرهنگ ایران
ب انقاد کتور
داخله کتور
د «مستوی»
تختصر سوان

ملیها و مدارس
گذشته شهرت
ه است
نویسندگان
ر تاریخ جهان
و خنوعه تنها
سارا از آن

از گزیناری
ت بلافاصله
ن که بهت
در تهران
د ولی چون
را ده شاهان بر
شکافی نظیر
مترقی دنیا

۱۳۱۳
وب مجلس
آن اداره
مرکزیت
دانشگاه
صفحه ۹

حت در باغ
داخت و برای
های نویسی

آرامگاه اعلیحضرت فقید رضاشاه گبر

ساختمان آرامگاه اعلیحضرت فقید یکی از شاهکارهای معماری عصر جدید ایران است

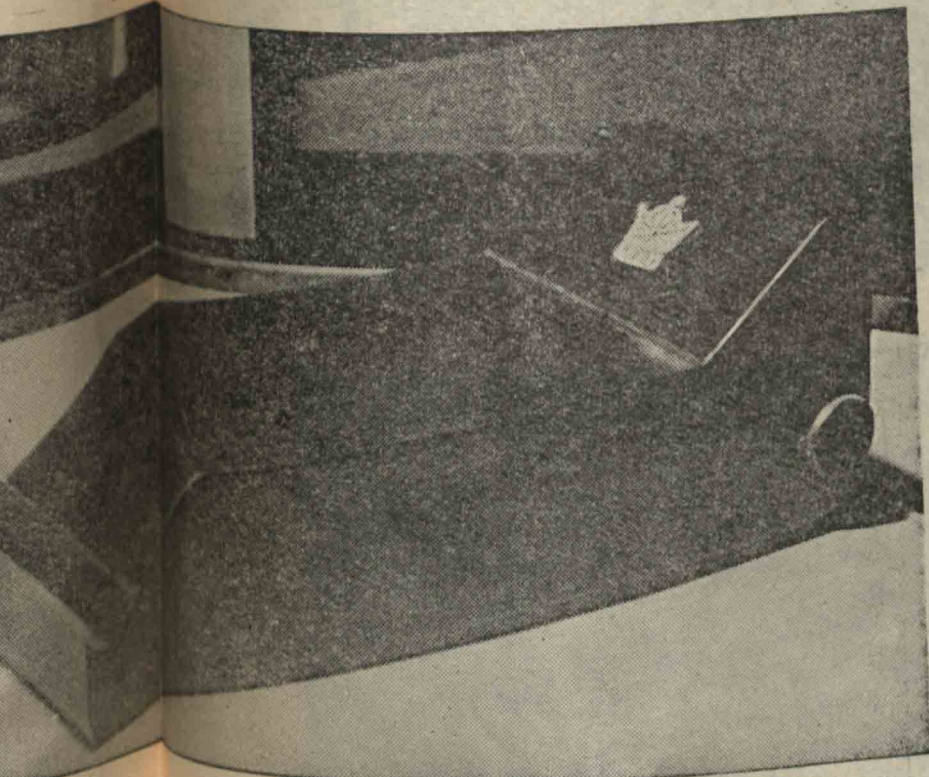
آرامگاه در قطعه زمینی به مساحت ۷۳۰۰ متر مربع ساخته شده و مساحت بنای ساختمانهای آن ۱۱۵۰ متر مربع است

نمای خارجی تا ارتفاع ۳۴۵ متر و همچنین اطراف درو پنجره ها و لبه از کف ورودی سیاه صیقلی مشهود پوشش شده يك كار خانه معروف با بزرگ درها و پنجره های بزرگ بر نری آن را ساخته است - ارتفاع ساختمان اصلی آرامگاه از سطح زمین تا انتهای گنبد ۴۲۷ متر می باشد در های آرامگاه سی من وزن دارد

نمای جانبی آرامگاه شاهنشاه فقید

اوازه ساختمان تا ارتفاع ۳۴۵ متر و همچنین دور درها و پنجره ها و قسمتی از کف ورودی از مرمر سیاه صیقلی مشهود و از اوازه بیابا تمام نمای ساختمان با تراورتن سفید محلات پوشیده شده است

سنگ مزار شاهنشاه فقید از مرمر سیاه و در حدود ۱۲ تن وزن دارد و بر روی تاج ملال نصب شده است

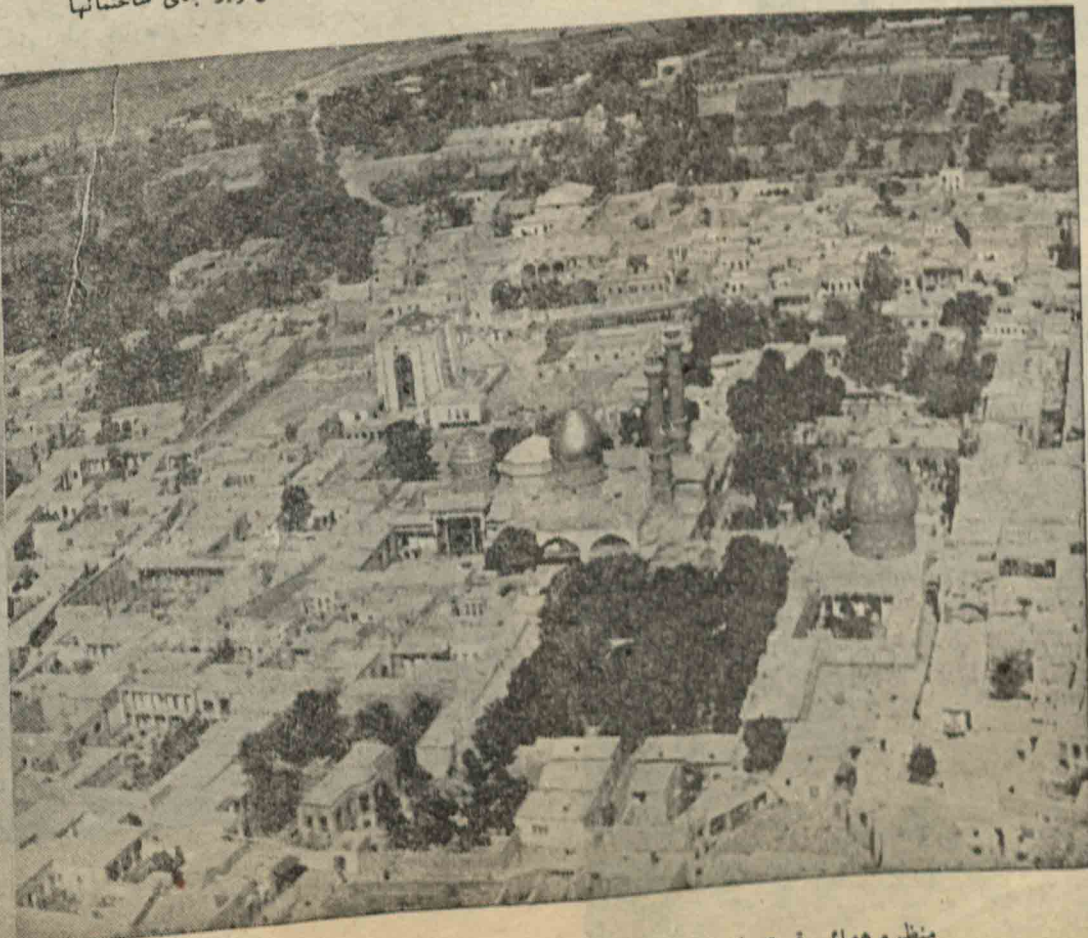
وایران ما ۱۱۵۰ متر مربع میباشد ساختمان اصلی مساحت زیر زمین ساختمان اصلی که محل دفن میباشد ۴۰۰ متر مربع میباشد ارتفاع ساختمان اصلی از سطح زمین تا انتهای گنبد حضرت عبدالعظیم باین تراست

دو سال و نیم است که ساختمان آرامگاه اعلیحضرت فقید واقع در شهر ری شروع شده و اخیراً ساختمان مزبور خاتمه یافته و امروز چناره مردی که تمام عمر خود را در راه عظمت ایران مصروف داشته در این مکان بخاک سپرده خواهد شد ساختمان آرامگاه در زمینی به مساحت ۷۵۰۰ متر مربع واقع در سمت جنوب غربی آستانه حضرت عبدالعظیم ساخته شده و در اطراف آن بنیر از سمتی که چسبیده به آستانه است خیابانی به عرض ۸ متر احداث شده است

خیابان بزرگ دیگری به عرض ۲۰ متر و بصول تقریبی ۷۰۰ متر در امتداد محور شرق غرب ساختمان احداث و فعلا در دست انجام است این خیابان محوطه آرامگاه را از بجه ده تم اتصال خواهد داد

مساحت ساختمان - ساختمان آرامگاه از يك ساختمان اصلی ۴ دارای يك زیر زمین بزرگ و يك طبقه فوقانی که سالن ورودی میباشد تشکیل یافته در صورت شرق و چسبیده به ساختمان اصلی دو ساختمان یکی برای موزه و دیگری جهت پذیرایی ساخته شده است

مساحت کل زیر بنای ساختمانها

منظره هوایی قسمتی از شهر ری که آرامگاه شاهنشاه فقید در آن دیده میشود

وقتی در طبقه بالای آرامگاه روی نرده خم شوید این منظره را در باین خواهید دید اینجا طبقه تهنائی آرامگاه است - در محوطه وسط سنگ قبر کار گذاشته میشود

این چهارچوب بزرگ کار ایران و از سنگ آرمینون اعلیحضرت فقید آویز

این عکس آرامگاه از طرف مشرق بنا از زیر درخت کوچکی که در محوطه ساختمان کاشته شده برداشته شده است. در دوطرف بنا ساختمانهای کوچک، مخصوص پذیرایی و موزه دیده میشود.

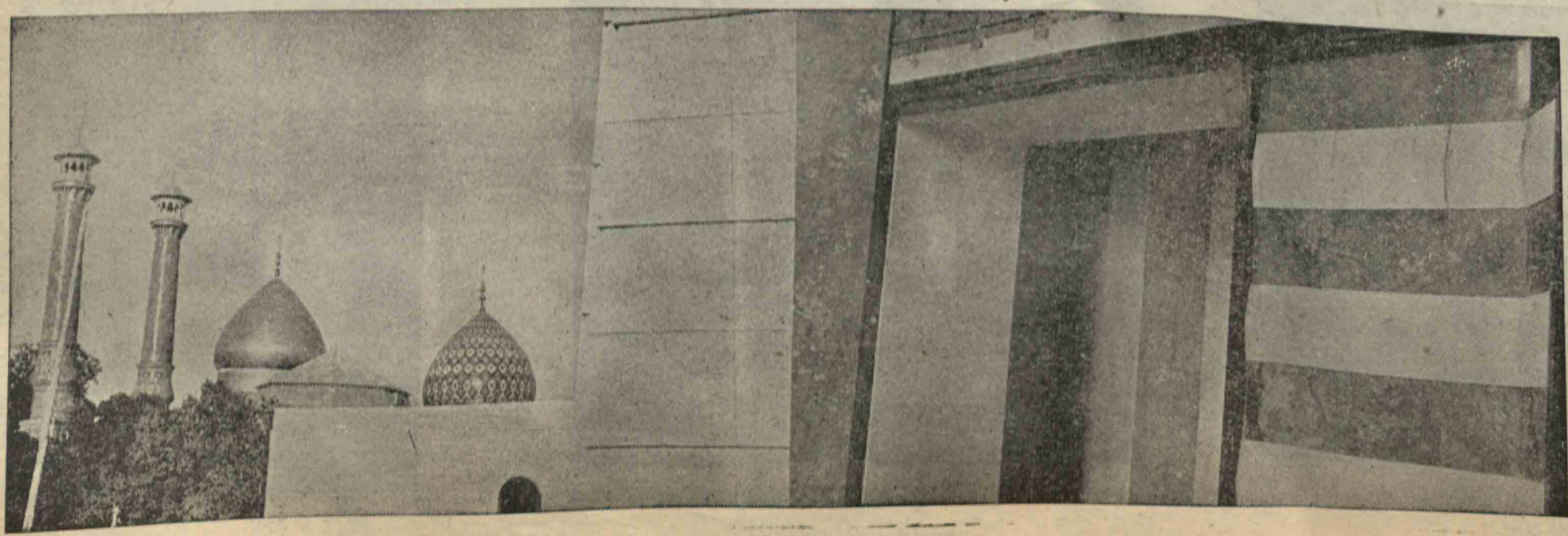
ساختمان کوچک در محوطه برای
نگهبانان ساخته شده است در طرف
شمال محوطه منبع آبی بظرفیت ۳۰
متر مکعب ساخته شده و برای تهیه آب
چاه عمیقی به عمق ۷۲ متر کنده شده
که با تلمبه برقی ساعتی میتوان اقل
۶۰ متر مکعب آب تهیه نمود مخارج
ساختمان آرامگاه بالغ بر ۳۳۰۰۰۰۰
ریال شده است نقشه های ساختمان آرامگاه
را آقایان مهندس ناظر و مهندس کیقباد
مهندس ظفر - مهندس علی صادق
مهندس محسن فروغی طرح کرده اند
و عملیات ساختمان توسط شرکت های
قطعه کاری مهندس بناهی و شریک
و مهندس ابتهاج و شرکا انجام گردیده

قهوه نسو در بالای آن کتیبه آیات
قرآنی بقطر کوفی که در روی سنگ
سفید حجاری نصب گردیده است.
در پنجره های بزرگ ساختمان
اصلی از فولاد مخصوص ساخته شده
و بهوش شیشه مرمر لیونوی تربت
حیدریه نصب گردیده که نور خفیفی
بداخل آرامگاه میدهد.
کف طبقه اول با سنگ های مرمر
قهوه ای فرش شده است.
چلچراغ بزرگی بقطر ۴ متر
که دارای ۳۲ کانون روشنایی است برای
آویزان کردن از کنبه پیش بینی شده
محوطه آرامگاه
علاوه بر ساختمان آرامگاه دو

ها از مرمر سیاه مشهد میباشد.
کلیه ستونها با سنگ قهوه مشهد
پوشش شده است.
برای زیر زمین آرامگاه کتیبه
قرآنی از سنگ سفید که آیات قرآنی
با سنگ سیاه در متن سفید سنگ جا
سازی شده است پیش بینی شده و فعلا
در دست تهیه است و بعلا اینکته تهیه
آن اقلهشت ماه وقت لازم دارد نصب آن
بعده از تشریفات دفن موکول شده است.
پوشش داخلی طبقه اول
دیوار های طبقه اول تا ارتفاع
۳۱۰ از سنگ قهوه مشهد و بقیه با
سیمان سفید اندود شده است روی
سنگهای قهوه دیوار قرنیسی از سنگ

مشهد و از ازاره بیلا تمام نمای
ساختمان با تراورتن سفید محلات
پوشش شده است.
پوشش سقف ساختمان اصلی و
پوشش کنبه از سنگ سفید از نمای
اصفهان است کف ایوانها و پله ها
با سنگ کراویت قصر فیروزه فرش
شده است در پوش دست انداز ها از
سنگهای سفید صیقلی اصفهان ساخته
شده است.
پوشش داخلی
دیوار های زیر زمین و پله ها
کف زیر زمین با سنگ های مرمر قهوه
مشهد و مرمریت سفید کاشان پوشش
شده و دور محرابها و درها و قرنیسی

ساختمانهای فرعی
ساختمان جنوبی مخصوص موزه
و دارای یک سالن ورودی و دو ایوان
مختص موزه و مساحت آن ۱۷۵ متر
مربع است.
ساختمان شمالی دارای یک سالن
و یک ورودی و آبدارخانه و سرویس
است و مساحت این ساختمان نیز ۱۷۵
متر مربع است
ارتفاع ساختمانهای فرعی ۶۱۵
متر میباشد.
نمای خارجی
آزاره ساختمان تا ارتفاع ۳۲۵
و همچنین دور درها و پنجره ها و قسمتی
از کف ورودی از مرمر سیاه صیقلی

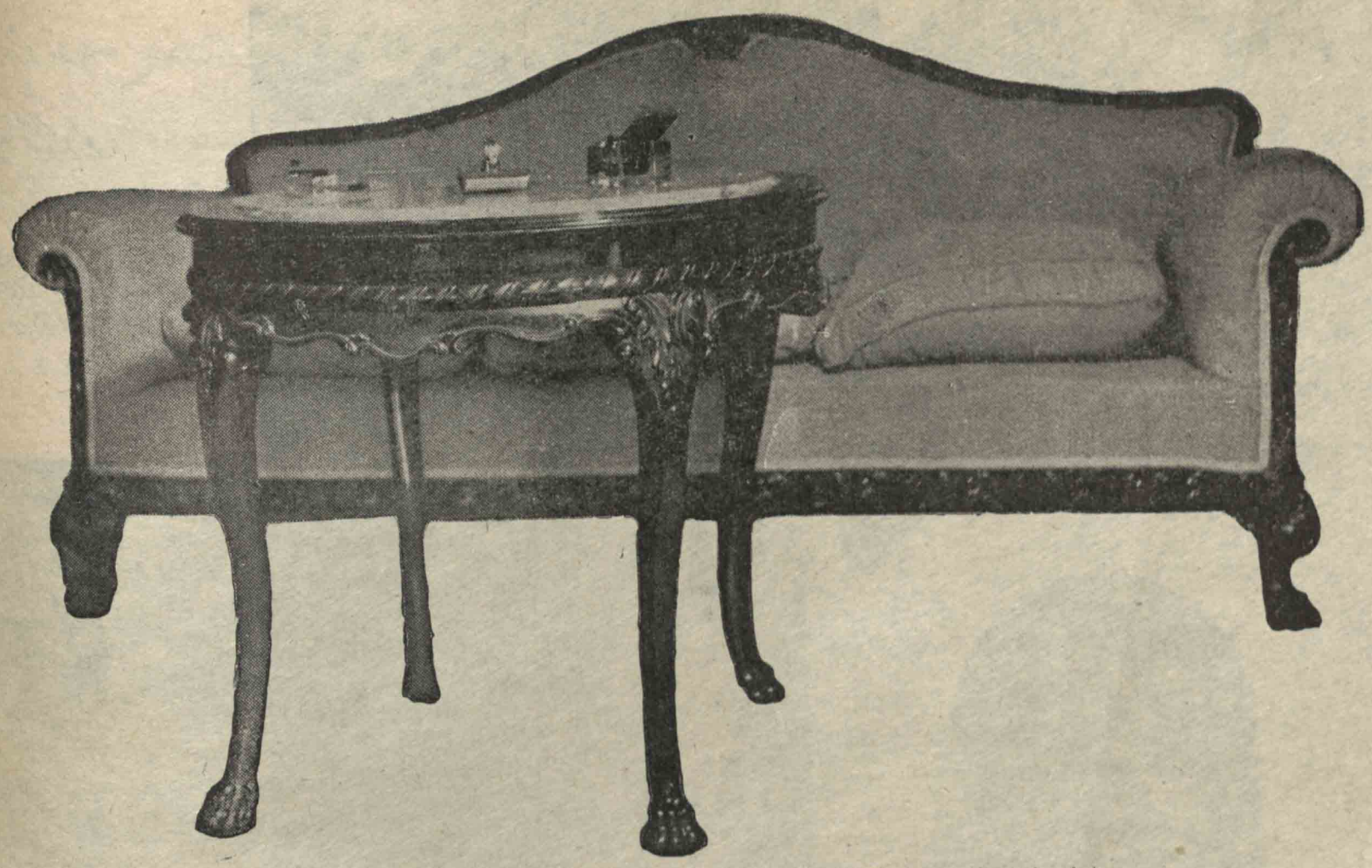

در محوطه آرامگاه کتیبه و کلدسته های مرقد حضرت عبدالعظیم (ع) نمایان است و منظره
زیبایی به ساختمان آرامگاه میدهند

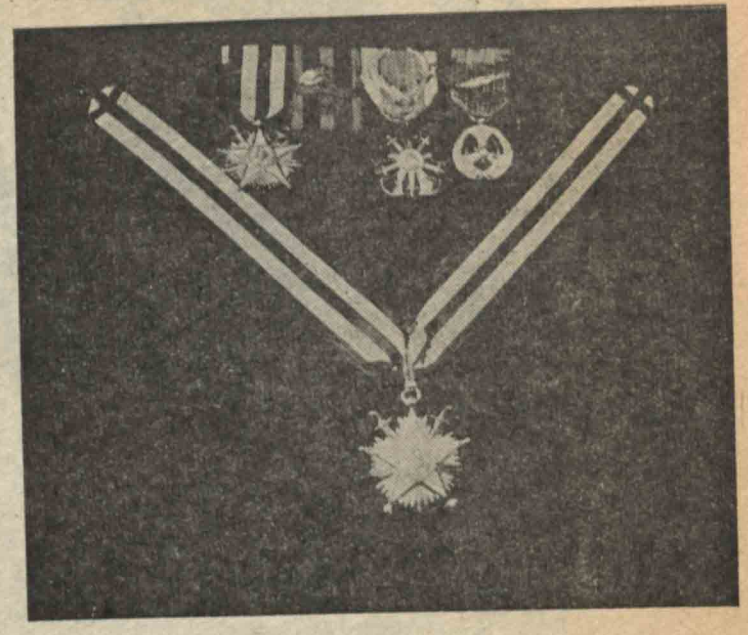
منظره گوشه ای از زیر زمین و محراب که از مرمرهای قهوه ای رنگ خراسان ساخته شده

ت و از سقف آرامگاه حضرت نقید آویزان است

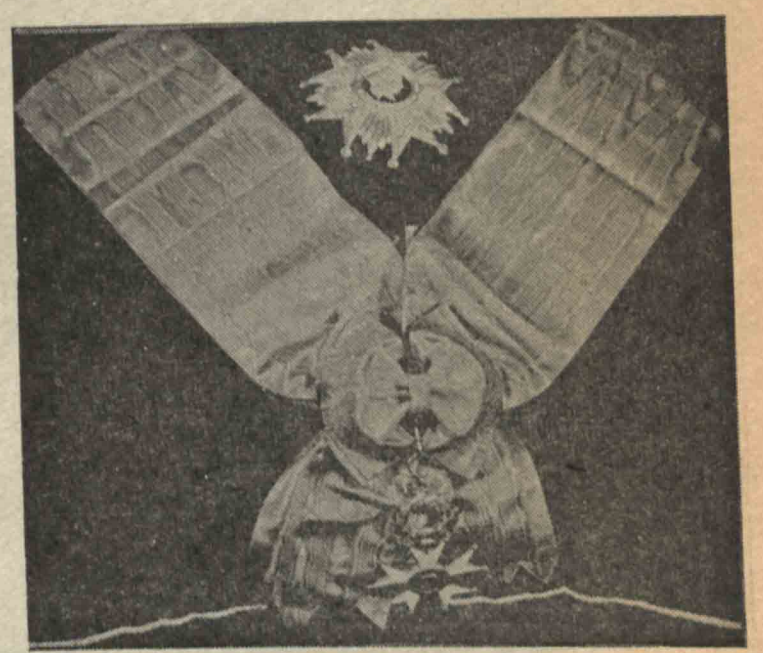
بعضی از اشیاء یادگاری شاهنشاه فقید که در موزه آرامگاه نگاهداری میشود

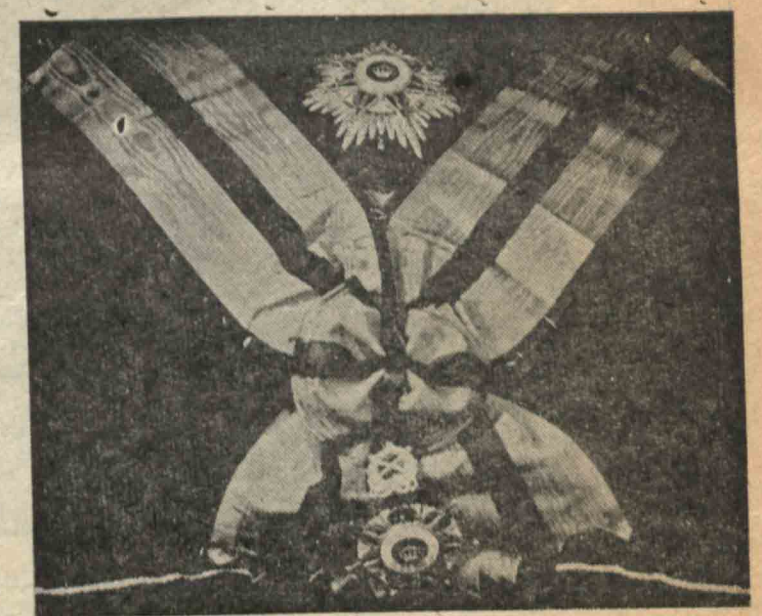
اعلیحضرت فقید هر روز صبح در پشت این میز تحریر با امور کشور رسیدگی امیه مودند

نشانه‌های ذوالفقار، کودتا و سپه

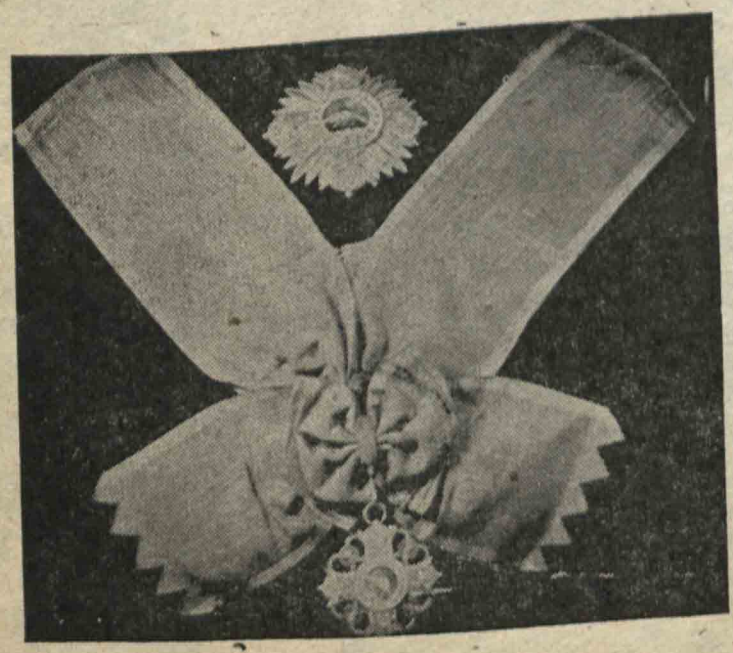
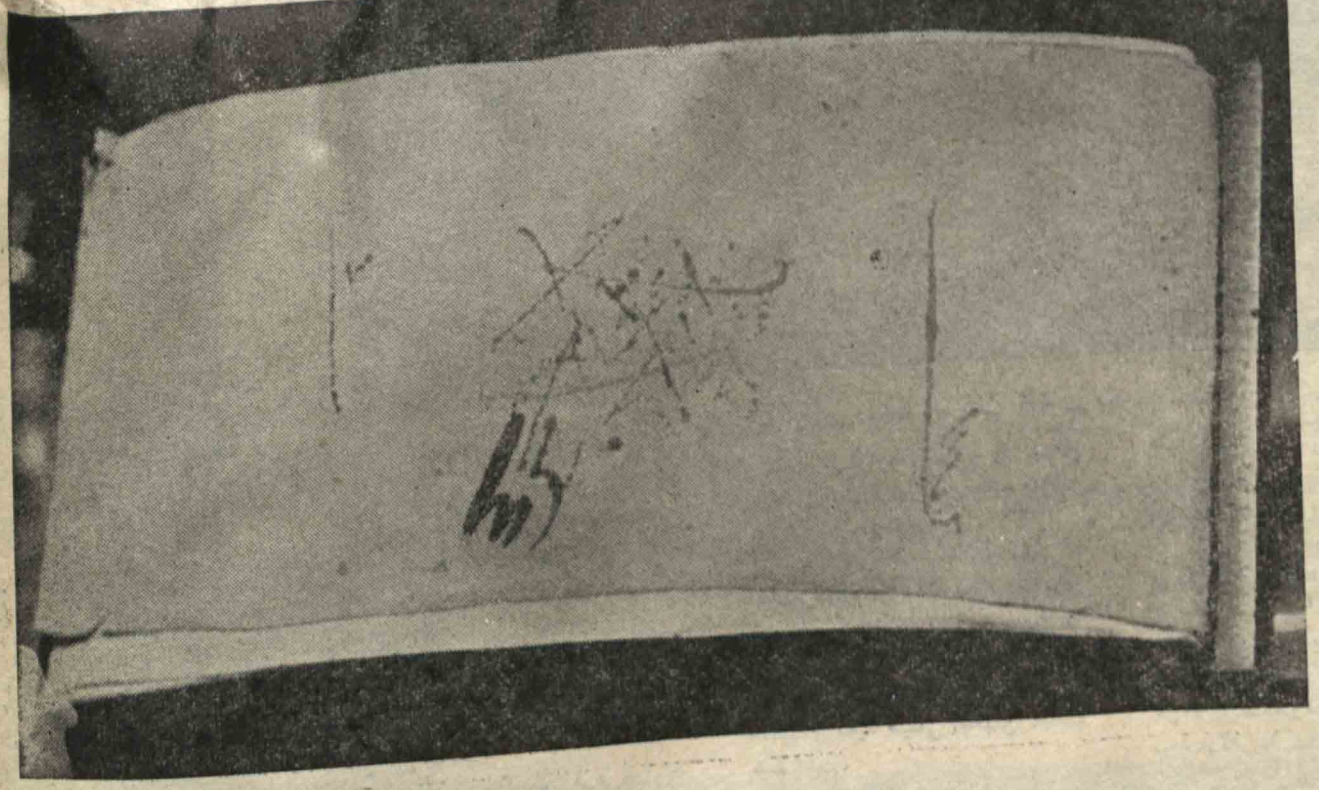
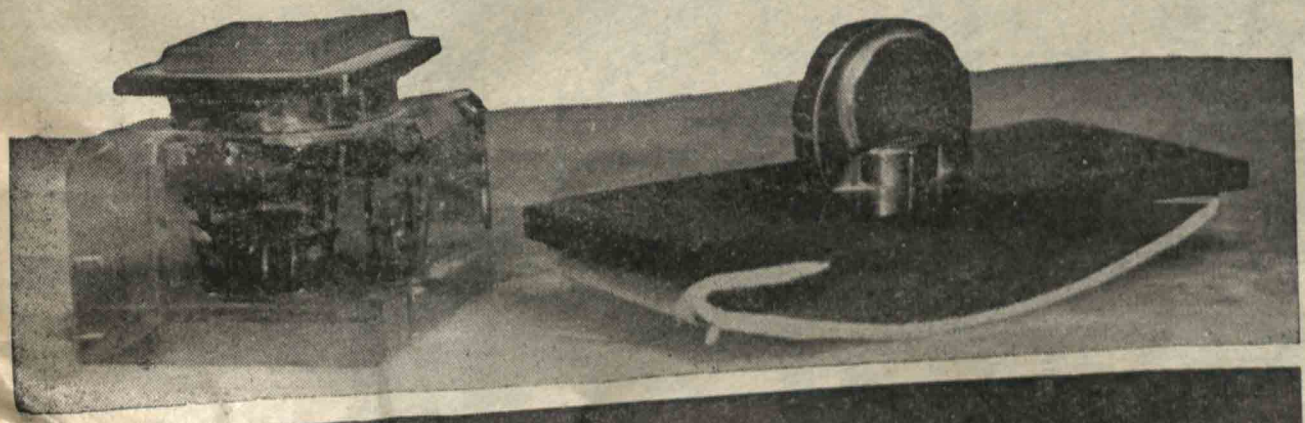

نشان «لژیون دونور» فرانسه

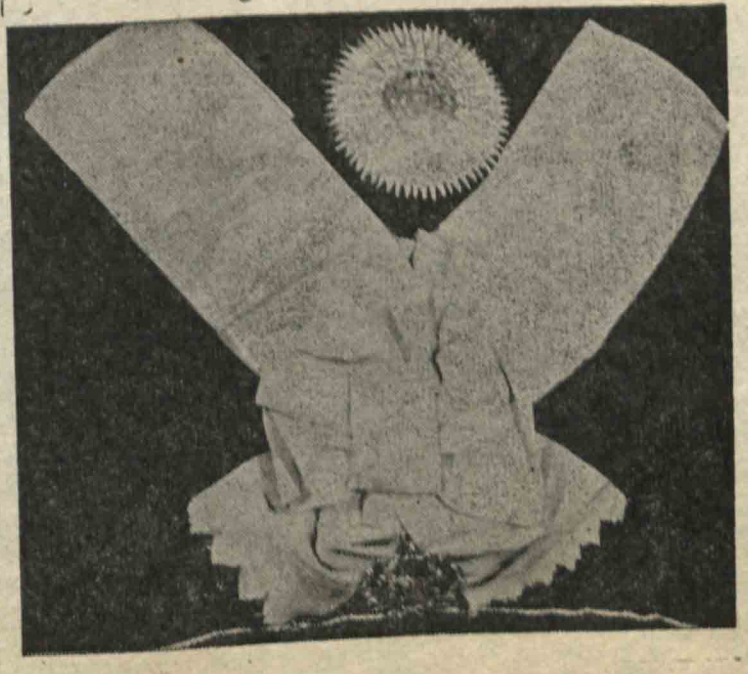

نشان اهدائی عراق

دوات و خشک کنی که شاهنشاه فقید روز ۲۵ شهریور ۱۳۲۰ برای نوشتن استعفانامه مورد استفاده قرار دادند اثر امضای استعفانامه شاهنشاه فقید روی خشک کن مزبور دیده میشود
میز تحریر و دوات و خشک کن مزبور در موزه آرامگاه نگاهداری میشود

نشان پهلوی

نشان اهدائی افغانستان

شاهنشاه فقید باین شل علاقه مخصوصی داشتند و در تمام سفرها آنرا میپوشیدند

مقاله‌های جانبی در حاشیه چپ صفحه که شامل تاریخچه و اطلاعات تکمیلی است.

۲۰ سال خدمت در راه عظمت و تعالی ایران

بجای بیروت آنکارا مرکز فرستنده ایران با کشور های اخیرالذکر شد در سال ۱۳۰۹ دستگاه بی سیم ایران دارای یک موتور ۱۰۰ اسب و یک فرستنده ۷۵ اسب دیزل و دو پست فرستنده با امواج کوتاه ۷۵ و ۱۹۸۶۲۸ با قفسه های تصفیه و دکلهای بیست متری گردید در سال ۱۳۱۴ یک دیانامی ده هزارولت ساده با دو موتور جریان ساده و جریان متناوب بشکلیات فرستنده بی سیم اضافه شد بدین ترتیب امروز ایران با یکی کشور های جهان ارتباط تلگرافی دارد بدینسان از روزی که یک لایم و با دستگاهی بی سیم مخابراتی ایران افزوده نشده در نتیجه این دستگاههای عظیم و عام المنفعه در معرض نابودی و زوال میباشد.

تاسیس راديو
در سال ۱۳۱۶ شاهنشاه فقید اوامری مبنی بر خرید یک دستگاه فرستنده (بخش صدا) برای تهران صادر فرمودند. در نتیجه دستگاه های فرستنده آلمانی بهیای ۳۰ هزار مارک و دستگاههای فرستنده انگلیسی بهیای ۳۰ هزار لیره خریداری و نصب گردید.

راديو تهران در ۴ اردیبهست ۱۳۱۹ بوسیله والا حضرت ولایتعهد اعلیحضرت همایون شاهنشاه افتتاح شد و بدینوسیله یکی دیگر از آرزو های ایرانیان برآورده گردید.

متر تهران بمیان ۴۳۹ کیلو متر میباشد. شاهنشاه فقید علاقه شدیدی به پیشرفت و انان امور راه آهن داشتند و کلیه امور حتی جزئیات امر میبایستی از نظر شخص ایشان بگذرد. دقت نظر و باریک بینی شاه فقید در امور مربوط به راه آهن حتی امور فنی بعدی بود که اغلب مایه تعجب مهندسین میگردید. نتیجه مناقصه ها و مقاطعه های ساختن راه آهن مرتباً بر سر معطله می رسید و در هر مورد دستورهای جامع صادر می فرمودند. در بیش از صد مورد راجع به مناقصه ها دستور هائی صادر می نمودند که بلا کسی متوجه نشدند. شاهنشاه فقید فقط بصورت دستور در مرکز انکفا نفرمودند اغلب شخصاً در حین عمل ساختمانی در طول خط در کارگاهها حضور بهم رسانیده و جریان امر را از نزدیک ملاحظه می فرمودند.

روز ۴ شهریور ۱۳۱۷ آخرین پیچ و مهره ایستگاه فوزه بدست شاهنشاه فقید نصب و جشن افتتاح راه آهن در سرتاسر کشور گرفته شد. شاهنشاه خطاب بکارکنان راه آهن فرمودند « این بنگاه که با زحمت و خرج زیادی ایجاد شده بشما میبایم این امانت بزرگ ملی است که بدست شما سپرده میشود باید دانست که نگاهداری این راه که کمتر از ساختمان آن اهمیت ندارد»

تغییر لباس
شاهنشاه فقید بیوسته از گزارش هائی که از داخله و خارجه کشور

بدمتش میرسید و میدید که خارجیها بیوسته ایرانیان را با داشتن لباسهای عجیب و غریب مسخره میکنند و هر یک از هم چنانیک نوع لباس مخصوصی میپوشند همیشه رنج میرید و آرزوی می کرد که روزی ایرانیان را ملبس به لباسی ساده و متحد به بینند از همه گذشته در توده مردم یک نوع رغبت خاصی برای متحدالشکل شدن لباسها دیده میشد شاهنشاه فقید در سال ۱۳۰۶ دستور اجباری شدن لباس متحدالشکل را صادر فرمودند این امر چنانسان از طرف مردم استقبال شد که شاهنشاه در سال ۱۳۱۳ دستور تغییر کلاه را نیز صادر نمودند.

چند روزی از تغییر کلاه نگذشته بود که یکی از وزراء با اتفاق یک ژنرال انگلیسی وزیر مختار آن کشور بقصد تشریفی بسند آباد میروند شاهنشاه از پشت شیشه در پیچه لباس و کلاه آن وزیر با وزیر مختار را مقایسه مینمایند می بینند ایرانی همه چیزش برانده تر و زیباتر از خارجیست شب هنگامیکه هیئت وزرا شرفیاب میشوند شاهنشاه بوزراء میفرمایند « امروز ... و آن وزیر را که از پشت پنجره نگاه میکردم میگردم نتوانستم تشخیص بدهم کدام ایرانی و کدام فرنگیست خوش آمدید بسیار خوش آمد» این جمله میرساند که شاهنشاه چقدر بترقی و سر بلندی ایرانیان علاقتند بوده و از ترقی ملت ایران لذت میبرد است.

۱۷ دیماه ۱۳۱۴
قدم اصلاحی مهم و اساسی تری

سالیانه یک میلیون نفر باین بانک و شعبات آن مراجعه میکنند همچنین برای ترمین و توسعه شهرهای ایران و کمک برآمد بانک رهتی با سرمایه هنگفتی تشکیل گردید و تاکنون صدها هزار خانه با سرمایه این بانک ساخته شده بانک کشاورزی نیز برای کمک بشکاورزان در سرتاسر ایران تشکیل شده است

توسعه امور کشاورزی و وام
در زمان هخامنشیان و ساسانیان ایرانیان بیش از هر ملت دیگری بی باهیت کشاورزی و توسعه آبیاری برده بودند سدهای بزرگ خوزستان فارس و سایر نقاط ایران که ایرانیان باستان بامر کشاورزی میداده اند آشکار میسازد. در قرون متصادی کشاورزان ایرانی اینقدر توانائی داشتند که از صدها کیلو متر بوسیله حفر قنوات آب را بزارع خود میرساندند شاهنشاه فقید که باین امور واقف بودند اوامری برای توسعه امور کشاورزی صادر فرمودند.

از سال ۱۳۱۵ چند آموزشگاه کشاورزی و مزارع نمونه در ایران دایر گشت که مهمترین آن مزرعه های شهرستانها میباشد در سال ۱۳۰۸ جمع ترازنامه بانک ۲۷۷۰۰۰۰۰۰ ریال بود در صورتیکه در پایان ۱۳۲۷ در قسمت نشر اسکناس به ۸/۸۰۰ میلیون ریال و در قسمت بانکسی به مبلغ ۱۵/۵۹۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال بالغ گردیده است بانک مزبور تنها در سال ۱۳۲۷ - ۵/۵۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال موجودی ارزی طلا و نقره داشته است.

صندوق پس انداز - بانک کارگشائی - بانک کشاورزی
شاهنشاه فقید برای اینکه مردم را وادار بصرفه جوئی و پس انداز نماید در سال ۱۳۰۷ اوامری برای ایجاد صندوق صرفه جوئی در مرکز و شهرستانها صادر فرمودند و این صندوق بتدریج حتی اطفال خردسال را نیز تشویق به پس انداز نموده در اردیبهست ۱۳۱۵ صندوق مزبور مبتدل بشکاه صندوق پس انداز ملی گشته و اکنون میزان وجوه پس انداز آن به ۹۵۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال رسیده است.

همچنین بانک ملی ایران در تهران و ۱۱ شهر ایران بانکی تاسیس نمود که احتیاجات خانواده های مستمند را مرتفع نموده با گروه گرفتن اشیاء و زیور آلات با مثرات ساده استفاده نازلی پول در اختیار مراجعین میگذارد

روز ۱۷ دی ۱۳۱۴ «روز آزادی بانوان» شاهنشاه فقید بانان خانوادہ سلطنتی بدانشرای دختران تشرف فرما شدند

روزهای دیگر بگذارم ولی شما خانمها باید این روزها را یک روز بزرگ بدانید و از فرستهای که دارید برای ترقی کشور استفاده نمائید. من معتقدم که برای سعادت و ترقی مملکت باید همه از صمیم قلب کار کنیم. همینطور باید در راه معارف کار کرد.

عبدال دولت پیشرفت دارد ولی هیچ نیاید فطرت نماید که مملکت محتاج فعالیت و کار است و باید روز بروز بیشتر و بهتر برای سعادت و نیکیجویی مردم قدم برداشته شود.

شما خواهران و دختران من حالا که وارد اجتماع شدهاید و قدم برای سعادت خود و وطن بیرون گذاشتهاید بدانید وظیفه شماست که باید در راه وطن خود کار کنید. سعادت آتیه در دست شماست شما تربیت کننده نسل آتیه خواهید بود و شما هستید که می توانید آموزشگاران خوبی تربیت نمائید.

انتظار من از شما خانم های دانشمند در این موقع که میروید به قوت و مزایای خود آگاه شوید و خدمت و مزایای کشور انجام دهید اینست که در زندگی قانع باشید و کار کنید. باقتصاد و صرفه جوئی در زندگی عادت کنید از تبیل و اسراف بپرهیزید»

شاهنشاه فقید بزرگترین حق را بگرددن زنان مادارد و بجادارد حال که بانوان ما در اثر توجهات شاهنشاه فقید توانسته اند دوش بپوش برادران خود وارد اجتماع شوند سعی کنند در تربیت نسل آتیه و فرزندان خود همت بیشتری نموده و همان طوریکه شاهنشاه فقید فرمودند « خود را صرف خدمت بشکورت نموده صرفه جو بوده از تبیل و اسراف بپرهیزند»

روز ۱۷ دی ۱۳۱۴ «روز آزادی بانوان» شاهنشاه فقید بانان خانوادہ سلطنتی بدانشرای دختران تشرف فرما شدند

که شاهنشاه با کمال مهارت برداشتن مسئله تغییر لباس و آزادی بانوان ایران بود زنهائی ایران از چند قرن باین طرف از پیشرفت فرهنگ متمدنی و آزادی که جهان را فرا گرفته بود بی بهره بودند و در نتیجه می توان گفت که نیسی از مردم کشورییکار و سر برار نیمه دیگر بود

شاهنشاه فقید علاقه خاصی ب زنان ایران را از قید اسارت نجات بخشید و آنان را همردیف زن متمدنی جهان کرد.

روز ۱۷ دیماه ۱۳۱۴ خاندهان سلطنتی پیشقدم شده بود بدون حاجب بدانشرای دختران رفته و شاهنشاه فقید برای توزیع گواهینامه سالیانه تشرف فرما شدند و با دست خود گواهی نامه را بدوشیزگان فارغ التحصیل مرحمت فرمودند شاهنشاه در این روز خطاب ببانوان و دوشیزگان فرمودند « بی نهایت مسرورم که می بینم شما در نتیجه دانائی و معرفت بوضعیت دنیا آشنا شده و بی بغور و مایه خود برده اند همانطور که حکام تربیت اشاره نمود زنهائی این کشور بواسطه خارج بودن از اجتماع نمی توانستند استعداد و لیاقت ذاتی خود را بروز دهند بلکه باید گویم که نمی توانستند حق خود را نسبت بشکورت و مین عزیز ادا نمایند و بالاخره خدمات و فداکاری خود را آنطور که شایسته است انجام دهند و حالا میروند علاوه بر امتیاز برجسته مادری که دارا میباشد از مزایای دیگر اجتماع هم بهره مند گردند.

ما نباید از نظر دو باریم که نصف جمعیت کشور ما بحساب نم آید یعنی نصف قوای عامه مملکت بیکار بود. هیچوقت احصایه از زنها برداشته نشده مثل اینکه زنها افراد دیگری بودند و جزء جمعیت ایران بشمار نمی آمدند.

خیلی جای تاسف است که فقط یک مورد ممکن بود احصایه زنها برداشته شود و آن موقتی بود که وضعیت ارزاق در معیضه می افتاد و در آن موقع سرشماری میگردند و میخواستند تا این آذوقه نمایند من

روز سوم اسفند شاهنشاه فقید سوار این اسب شده از واحد های ارتش در میدان جلایه سان میدیدند

روز سوم اسفند شاهنشاه فقید سوار این اسب شده از واحد های ارتش در میدان جلایه سان میدیدند

شاهنشاه فقید علاقه شدیدی به پیشرفت و انان امور راه آهن داشتند و کلیه امور حتی جزئیات امر میبایستی از نظر شخص ایشان بگذرد. دقت نظر و باریک بینی شاه فقید در امور مربوط به راه آهن حتی امور فنی بعدی بود که اغلب مایه تعجب مهندسین میگردید. نتیجه مناقصه ها و مقاطعه های ساختن راه آهن مرتباً بر سر معطله می رسید و در هر مورد دستورهای جامع صادر می فرمودند. در بیش از صد مورد راجع به مناقصه ها دستور هائی صادر می نمودند که بلا کسی متوجه نشدند. شاهنشاه فقید فقط بصورت دستور در مرکز انکفا نفرمودند اغلب شخصاً در حین عمل ساختمانی در طول خط در کارگاهها حضور بهم رسانیده و جریان امر را از نزدیک ملاحظه می فرمودند.

روز ۴ شهریور ۱۳۱۷ آخرین پیچ و مهره ایستگاه فوزه بدست شاهنشاه فقید نصب و جشن افتتاح راه آهن در سرتاسر کشور گرفته شد. شاهنشاه خطاب بکارکنان راه آهن فرمودند « این بنگاه که با زحمت و خرج زیادی ایجاد شده بشما میبایم این امانت بزرگ ملی است که بدست شما سپرده میشود باید دانست که نگاهداری این راه که کمتر از ساختمان آن اهمیت ندارد»

تغییر لباس
شاهنشاه فقید بیوسته از گزارش هائی که از داخله و خارجه کشور

بجای بیروت آنکارا مرکز فرستنده ایران با کشور های اخیرالذکر شد در سال ۱۳۰۹ دستگاه بی سیم ایران دارای یک موتور ۱۰۰ اسب و یک فرستنده ۷۵ اسب دیزل و دو پست فرستنده با امواج کوتاه ۷۵ و ۱۹۸۶۲۸ با قفسه های تصفیه و دکلهای بیست متری گردید در سال ۱۳۱۴ یک دیانامی ده هزارولت ساده با دو موتور جریان ساده و جریان متناوب بشکلیات فرستنده بی سیم اضافه شد بدین ترتیب امروز ایران با یکی کشور های جهان ارتباط تلگرافی دارد بدینسان از روزی که یک لایم و با دستگاهی بی سیم مخابراتی ایران افزوده نشده در نتیجه این دستگاههای عظیم و عام المنفعه در معرض نابودی و زوال میباشد.

تاسیس راديو
در سال ۱۳۱۶ شاهنشاه فقید اوامری مبنی بر خرید یک دستگاه فرستنده (بخش صدا) برای تهران صادر فرمودند. در نتیجه دستگاه های فرستنده آلمانی بهیای ۳۰ هزار مارک و دستگاههای فرستنده انگلیسی بهیای ۳۰ هزار لیره خریداری و نصب گردید.

راديو تهران در ۴ اردیبهست ۱۳۱۹ بوسیله والا حضرت ولایتعهد اعلیحضرت همایون شاهنشاه افتتاح شد و بدینوسیله یکی دیگر از آرزو های ایرانیان برآورده گردید.

راه آهن ایران
هنگامیکه آزاره آهن ایران نامبرده میشود طبعاً نام موجد آن رضا شاه کبیر در نظر هر فرد ایرانی مجسم میگردد.

دو تامل طول راه آهن سراسری این نام بزرگ از فکر ها خارج شده بلکه هر قدر بصحاری و کوهستانهای اطراف قدم فراتر نهم بعظمت فکر و نبیات مقدس او بیش از پیش بی میریم.

با کشفین راه آهن مجدداً اهیت جنرانیائی و موقعیت طبیعی ایران مورد نظر قرار گرفت بدینسانه رقابت های سیاسی دول بزرگ مانع از آن بود که این کشور بتواند از موقعیت خود استفاده نماید.

اولین بار ناصرالدین شاه بفکر افتاد که با دست آلانها راه آهن ایجاد نماید ولی در اینکار با عدم موفقیت روبرو شد. پس از او بارها روسها، انگلیسها و آلانها سعی کردند با سرمایه خود راه آهنی در ایران احداث نمایند ولی هر بار آنها نیز با رقابت دیگری مواجه شدند.

شاهنشاه فقید همینکه بنخست وزیر رسیدند قانون انحصار دولتی شکروچای را در ۹ خرداد ۱۳۰۴ بمنظور تهیه سرمایه احداث راه آهن ایران بمجلس شورای ملی آوردند و باین ترتیب پس از سه سال طرح مرحوم صلیح الدوله بدست نخست وزیر مقدر ولایتی که آتیه درخشانی رای کشور خود پیش بینی میکرد اجراء شد.

در آخردیماه ۱۳۰۴ پس از تاجگذاری شاهنشاه فقید فرمان تاسیس کمیسیون ایجاد راه آهن سراسری ایران از طرف اعلیحضرت فقید بشام آقای مخبرالسلطه هدایت وزیر فرواد عامه صادر گردید.

کمیسیون مزبور طرحی تهیه و تدبیر مجلس کرد، در تاریخ ۲۰ بهمن ۱۳۰۴ شمی قانون ساختن راه آهن مشروط بر اینکه طرح مقدماتی خط بوسیله کارشامان امریکائی تهیه شود تصویب و برای اجراء ابلاغ شد. بیست و سه سال قبل در روز ۲۳ مهر ماه ۱۳۰۶ در مجلس فعلی ایستگاه راه آهن اولین کلنگ ساختمانی راه آهن سراسری ایران بدست مبارک و رضاشاه کبیر بزمین فرود آمد و روز ۱۲ مرداد ۱۳۱۴ فرمان تاسیس بنگاه راه آهن دولتی ایران صادر شد.

راه آهن سراسری بپزیرت ملت ایران و از مالیاتی که ملت پرداخت ساخته شده و برای انجام این امر (تنها در اثر اراده شاهنشاه فقید) کوچکترین احتیاجی بقرضه خارجی پیدا نشد. یگانه قرضه راه آهن مبلغ ۳۷۰ میلیون ریال از بانکهای ملی و کشاورزی بود که آهم بتدریج تا پایان سال گذشته مستهلک گردید.

ساختن راه سراسری که مدت یازده سال طول کشید با توجه بشخاص هزینه زدگی ۳۹۰۰۰۰۰۰۰ ریال هزینه ۱۹۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال هزینت آن گردید که امروز شش الی هفت برابر ارزش دارد طول این راه از بندر شاه تا بندر شامپور ۱۳۹۱ کیلومتر کمراسر بشامپور ۳۱۵۵ کیلو

روز ۱۷ دی ۱۳۱۴ «روز آزادی بانوان» شاهنشاه فقید بانان خانوادہ سلطنتی بدانشرای دختران تشرف فرما شدند

که شاهنشاه با کمال مهارت برداشتن مسئله تغییر لباس و آزادی بانوان ایران بود زنهائی ایران از چند قرن باین طرف از پیشرفت فرهنگ متمدنی و آزادی که جهان را فرا گرفته بود بی بهره بودند و در نتیجه می توان گفت که نیسی از مردم کشورییکار و سر برار نیمه دیگر بود

شاهنشاه فقید علاقه خاصی ب زنان ایران را از قید اسارت نجات بخشید و آنان را همردیف زن متمدنی جهان کرد.

روز ۱۷ دیماه ۱۳۱۴ خاندهان سلطنتی پیشقدم شده بود بدون حاجب بدانشرای دختران رفته و شاهنشاه فقید برای توزیع گواهینامه سالیانه تشرف فرما شدند و با دست خود گواهی نامه را بدوشیزگان فارغ التحصیل مرحمت فرمودند شاهنشاه در این روز خطاب ببانوان و دوشیزگان فرمودند « بی نهایت مسرورم که می بینم شما در نتیجه دانائی و معرفت بوضعیت دنیا آشنا شده و بی بغور و مایه خود برده اند همانطور که حکام تربیت اشاره نمود زنهائی این کشور بواسطه خارج بودن از اجتماع نمی توانستند استعداد و لیاقت ذاتی خود را بروز دهند بلکه باید گویم که نمی توانستند حق خود را نسبت بشکورت و مین عزیز ادا نمایند و بالاخره خدمات و فداکاری خود را آنطور که شایسته است انجام دهند و حالا میروند علاوه بر امتیاز برجسته مادری که دارا میباشد از مزایای دیگر اجتماع هم بهره مند گردند.

ما نباید از نظر دو باریم که نصف جمعیت کشور ما بحساب نم آید یعنی نصف قوای عامه مملکت بیکار بود. هیچوقت احصایه از زنها برداشته نشده مثل اینکه زنها افراد دیگری بودند و جزء جمعیت ایران بشمار نمی آمدند.

خیلی جای تاسف است که فقط یک مورد ممکن بود احصایه زنها برداشته شود و آن موقتی بود که وضعیت ارزاق در معیضه می افتاد و در آن موقع سرشماری میگردند و میخواستند تا این آذوقه نمایند من

شاهنشاه فقید علاقه شدیدی به پیشرفت و انان امور راه آهن داشتند و کلیه امور حتی جزئیات امر میبایستی از نظر شخص ایشان بگذرد. دقت نظر و باریک بینی شاه فقید در امور مربوط به راه آهن حتی امور فنی بعدی بود که اغلب مایه تعجب مهندسین میگردید. نتیجه مناقصه ها و مقاطعه های ساختن راه آهن مرتباً بر سر معطله می رسید و در هر مورد دستورهای جامع صادر می فرمودند. در بیش از صد مورد راجع به مناقصه ها دستور هائی صادر می نمودند که بلا کسی متوجه نشدند. شاهنشاه فقید فقط بصورت دستور در مرکز انکفا نفرمودند اغلب شخصاً در حین عمل ساختمانی در طول خط در کارگاهها حضور بهم رسانیده و جریان امر را از نزدیک ملاحظه می فرمودند.

روز ۴ شهریور ۱۳۱۷ آخرین پیچ و مهره ایستگاه فوزه بدست شاهنشاه فقید نصب و جشن افتتاح راه آهن در سرتاسر کشور گرفته شد. شاهنشاه خطاب بکارکنان راه آهن فرمودند « این بنگاه که با زحمت و خرج زیادی ایجاد شده بشما میبایم این امانت بزرگ ملی است که بدست شما سپرده میشود باید دانست که نگاهداری این راه که کمتر از ساختمان آن اهمیت ندارد»

تغییر لباس
شاهنشاه فقید بیوسته از گزارش هائی که از داخله و خارجه کشور

نمایشگاه کالاهای وطن مورد علاقه شدید شاهنشاه فقید بود در این عکس اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که در آن وقت ولیعهد بودند و آقای منصورالملک نخست وزیر وقت در حضور شاهنشاه فقید هنگام افتتاح نمایشگاه دیده میشوند

۲۰ سال خدمت در راه عظمت و تعالی ایران

بقیه از صفحه ۹

رسیدن ایران یکی از بزرگترین دوران اقتصادی خود را که تمام تحریکات سیاسی بود طی میکرد. در داخل و خارج کشور ورود و خروج کالاها و خلاصه هیچیک از امور اقتصادی کشور کنترل و دقتی نداشتند. مثلاً در بندر بوشهر سبزی میوه، برنج، چوب و حتی ذغال از کراچی و سنگاپور وارد میکردند در حالیکه در فراسخنه فارس بهترین برنج در کوه های بین بوشهر و شیراز بهترین ذغال و در حومه خود بوشهر سبزی میوه بعد و قور و سافت میشد. ولی بدبختانه چهل مردم و عدم توجه مأمورین دولت کار را بیابانی رسانیده بود که دولت ایران حتی یک ریال ارز خارجی در خزانه خود نداشته.

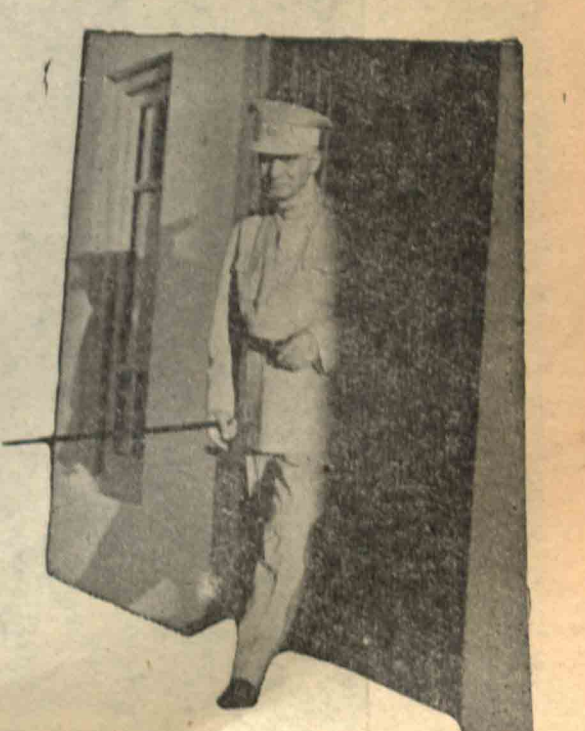
پول رایج ایران از کم ارزش ترین پولهای دنیا بود و اساساً روی آن هیچگونه معامله منصفانه صورت نیکرفت. شاهنشاه فقید پس از اینکه به تدریج احتیاجات داخله را با وارد کردن ارز از اجناس رفع نمودند بناسیون کمیسیون ارز اقدام و با انحصار تجارت خارجی تعادل واردات و صادرات را تامین فرمودند سیاست بازرگانی اعلیحضرت فقید این بود که تا میتوان محصول داخلی را اعم از کشاورزی یا صنعتی باید افزایش داده و مصرف آنرا در ایران زیاد کرد برای تشویق صنوعات داخلی و حمایت از آن شاهنشاه کلیه خاندان جلیل سلطنتی را و اادار فرمودند که از مصنوعات و محصولات داخلی استفاده نمایند. ابتدا کلیه نیازمندی های ارتش را از کالا های ایرانی تامین فرمودند سپس در سال ۱۳۱۸ طبق قانونی که از مجلس شورای ملی گذشت مقرر شد کلیه افسران مأمورین کشوری احتیاجات خود را با کالاهای ایرانی مرتفع سازند.

شاهنشاه باین امر اکتفا نکرده در حالیکه ایران را از محصولات خارجی بی نیاز میکردند میخواستند که ایران را مرکز صنایع خارجه قرار دهد بنسایت از اینرو نه فقط صنایع موجود را بوسیله انحصار تجارت خارجی و تعرفه های گمرکی حمایت نمودند بلکه کارخانهای بررگی از خارج وارد کردند. سیستم انحصار صادرات در پارچه های از کالاها از قبیل توتون، تنباکو، تریاک، قند، چای، قماش، کبریت، اتومبیل و غیره معمول شد. از ۳۰ سال با بنظر طرف پندرین جنس قالی و سایر صنایع ظریف و زیبای ایران رو با حفظ و پستی میرفت و نزدیک بود که بازار های دنیا از قبول قالیهای ایران صرف نظر کنند در سال ۱۳۱۶ مقررات شدیدی برای نظارت در امر قالی بافی وضع شد و صدور قالی های ایران تحت نظارت اداره انحصار و آمدن مالیات و جریبه های سنگینی برای صدور قالی های جوهری وضع شد و آموزشگاه های بنظر تعلیم نقشه کشی و قالی بافی تاسیس گردید در قسمت صنایع سنگین و سبک و کارخانه های که وارد ایران شده شاید بتوان چندین کتاب نوشت از اینرو تنها بلد کر اسمی و میزان محصولات کارخانه های که در زمان سلطنت شاهنشاه فقید بایران وارد شده اکتفا میکنم.

کارخانه های دولتی

کارخانه قند کرج در سال ۱۳۱۱ تکمیل گردید مصرف چغندر روزانه آن ۳۰۰ تن چغندر است. کارخانه قند ورامین در سال ۱۳۱۳ وارد شد و مصرف چغندر روزانه آن ۳۰۰ تن چغندر است. کارخانه قند کهریزک در سال ۱۳۱۳ وارد شد و مصرف روزانه آن ۱۲۰ تن چغندر است. کارخانه قند مرودشت در سال ۱۳۱۴ تکمیل شد و مصرف چغندر روزانه آن ۶۵۰ تن چغندر است. کارخانه قند آبکوه در سال ۱۳۱۵ وارد شد و مصرف چغندر آن روزانه ۶۵۰ تن چغندر است. کارخانه قند میانوآب در سال ۱۳۱۵ وارد شد و مصرف چغندر روزانه آن ۶۵۰ تن چغندر است. کارخانه قند شازند در سال ۱۳۱۳ وارد شد و مصرف چغندر روزانه آن ۳۰۰ تن چغندر است. کارخانه قند شاه آباد در سال ۱۳۱۴ وارد شد و مصرف چغندر آن ۳۰۰ تن چغندر است. کارخانه نساجی شاهی در سال ۱۳۱۶ وارد شد و محصول ششماه آن ۱۲۰۰۰۰ متر پارچه است. کارخانه کونی بافی شاهی در سال ۱۳۱۶ وارد شد محصول سالانه آن ۱۵۰ تن کف است. کارخانه پانفکدی ظفر در سال ۱۳۱۱ وارد شد و دستگاه جوراب بافی ۳۸ ماشین کتیش و پارچه بافی ۱۶ دستگاه ماشین بافندگی کارخانه چیت سازی بوشهر در سال ۱۳۱۷ وارد و سالانه دارای ۱۴ میلیون متر پارچه است. کارخانه حریر چالوس در سال ۱۳۱۴ وارد و سالانه دارای ۲۰۰۰ جفت جوراب ۲۵۰۰ کیلو بخ ۵۰ تن لاس است. کارخانه پیلخشک کنی رشت در سال ۱۳۱۴ وارد و سالانه ۲۵۰۰۰ کیلو پیله. کارخانه تخم گیری تربت حیدریه در سال ۱۳۱۴ وارد و سالانه ۴۰۰۰۰ جعبه تخم نوغان ۲۵ گرمی. کارخانه ذوب مس غنی آباد در سال ۱۳۱۸ وارد شده یک کوره واتر ژاکت بنظرفیت ۲۰ تن دارد. کارخانه کنسرو شاهی در سال ۱۳۱۶ وارد گردید روزانه ۱۲ تا ۱۵ هزار قوطی کنسرو تهیه می کند. کارخانه مواد نسوز امین آباد در سال ۱۳۱۷ وارد گردید محصول روزانه ۱۰ تن است. کارخانه گودرون در سال ۱۳۱۶ وارد گردید محصول ششماه ۶۱۵۱۵ کیلو اسید کربنیک غلیظ ۹۳۹۹۶ کیلو سولفات ۵۰۰۰ کیلو سولفات دوسود است. کارخانه کلسیرین و صابون شهر ری در سال ۱۳۱۸ وارد گردید محصول هوساله ۴۲۱۰ تن صابون ۹۰ تن کلسیرین ۴ تن شمع. کارخانه شماره یک و ۵ سالهای ۱۳۱۸ و ۱۳۱۹ وارد شد محصول آنها بسته بکار و احتیاجات سفارشی است. کارخانه روغن کشی ورامین ۱۳۲۰ مدت با استفاده بوده. کارخانه کنسرو بندرعباس در سال ۱۳۱۹ وارد شد و حداکثر محصول آن تا بحال نیم میلیون قوطی کنسرو بوده. کارخانه سیمان در سال ۱۳۰۹ وارد شد محصول سالانه آن ۴۸۰۰۰ تن سیمان است.

کارخانه پنبه جینو در سال ۱۳۱۶ وارد شد شش تن پنبه پاک شده در هشت ساعت تحویل میدهد. کارخانه پنبه پشه در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۴ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه ساری در سال ۱۳۱۹ وارد شد ۶ تن پنبه پاک شده در ۸ ساعت. کارخانه پنبه اصفهان در سال ۱۳۱۵ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه تبریز در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۲۲ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه مشهد در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه اراک در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه اهواز در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه بندرعباس در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه تبریز در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه مشهد در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه اراک در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه اهواز در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت. کارخانه پنبه بندرعباس در سال ۱۳۱۶ وارد شد ۱۳ تن و شش در ساعت در ۸ ساعت.

شاهنشاه فقید پس از امضای استعفا نامه و تفویض اختیارات مقام سلطنت با اعلیحضرت همایون شاهنشاهی کاخ سلطنتی را ترک میفرمایند

- کارخانه پنبه کیندکوس > ۱۳۱۸ >
- > > کیلان غرب > ۱۳۱۷ >
- > > ملایر > ۱۳۱۹ >
- > > نهاوند > ۱۳۲۰ >
- > > آلودشت > ۱۳۱۹ >

کارخانه چای لاکان چای در سال ۱۳۱۱ وارد شد محصول سالانه ۲۱۰ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای شرکت سهامی چای در سال ۱۳۱۲ وارد شد محصول سالانه ۲۲۰ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای شرکت نو چای در سال ۱۳۱۴ وارد شد محصول سالانه ۲۳۰ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای شرکت اتحاد چای در سال ۱۳۱۴ وارد شد محصول سالانه ۱۴۴۸ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای ممتاز چای در سال ۱۳۱۷ وارد شد محصول سالانه ۹۰ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای شرکت صنعتی چای در سال ۱۳۱۸ وارد شد محصول سالانه ۱۸۰ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای توکل چای در سال ۱۳۱۷ وارد شد محصول سالانه ۴۵ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای امینی چای در سال ۱۳۱۶ وارد شد محصول سالانه ۴۵ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای احمد سیکاری لاکان در سال ۱۳۱۷ وارد شد محصول سالانه ۴۵ تن کیلان و لاهیجان. کارخانه چای خشک کنی قلمه گردن در سال ۱۳۱۴ وارد شد محصول سالانه ۲۶۰۰۰ کیلو. کارخانه چای کلار آبساز چای در سال ۱۳۱۶ وارد شد محصول سالانه ۳۳۷۲۱ کیلو. کارخانه چای لاهیجان در سال ۱۳۱۲ وارد شد محصول سالانه ۱۲۵۰۰۰ کیلو. کارخانه چای شعب کلاله چای در سال ۱۳۱۸ وارد شد محصول سالانه ۱۰۵ تن. چهار خانه چای اشیرالذکر متعلق بدولت و بقیه صدی ۷۰ سرمایه متعلق بدولت و صدی سی مردم است. کارخانه برنج پهلوی در سال ۱۳۱۶ تاسیس محصول سالانه ۳۰۴۱۸۰۴ کیلو. کارخانه برنج رودس در سال ۱۳۱۸ تاسیس محصول سالانه ۲۳۹۰۷۰۸۰ کیلو. کارخانه برنج لنگرود در سال ۱۳۱۶ تاسیس محصول سالانه ۱۱۸۷۲۵۴ کیلو. کارخانه برنج شسوار در سال ۱۳۱۶ تاسیس محصول سالانه ۴۶۱۰۴۲۴ کیلو. کارخانجات برنج محمودآباد در سال ۱۳۱۶ تاسیس محصول سالانه ۷۹۹۴۰ کیلو. کارخانه برنج شاهی در سال ۱۳۱۸ تاسیس محصول سالانه ۵۲۱۸۰۰۹ کیلو. کارخانه برنج نکا در سال ۱۳۱۶ تاسیس محصول سالانه ۵۲۶۷۰۲ کیلو. کارخانه بندرگز در سال ۱۳۱۶ تاسیس محصول سالانه ۳۲۲۶۰۲ کیلو. علاوه بر کارخانه دولتی فوق الذکر شاهنشاه فقید طبق نقشه های که طرح کرده بودند در سرتاسر کشور سرمایه داران را تشویق بوارد نمودن کارخانه می نمودند در نتیجه در عرض ۱۶ سال ۱۶ کارخانجات زیسر وارد کشور شد.

نوع محصول پارچه نخی
۲۷ - کارخانه ریسندگی بافندگی خورشید کرمان با ۴۹۹۳۳ دوك
نوع محصول پارچه نخی
۲۸ - کارخانه ریسندگی بافندگی کاشانی با ۶۷۶۰۰ دوك محصول آن پارچه نخی
۲۹ - کارخانه ریسندگی بافندگی سمنان با ۹۴۸۰۰ دوك محصول آن پارچه نخی
۳۰ - کارخانه ریسندگی بافندگی سمنان با ۹۴۸۰۰ دوك محصول آن پارچه نخی
۳۱ - کارخانه کبریت سازی میهن تهران محصول آن ۱۳۷۰۰۰۰۰ قوطی کبریت
۳۲ - کارخانه کبریت سازی فرشته تهران محصول آن ۱۰۹۷۳۰۰۰ قوطی کبریت
۳۳ - کارخانه کبریت سازی شرق تهران محصول آن ۵۴۱۳۶۰۰ قوطی کبریت
۳۴ - کارخانه کبریت سازی پرستو تهران محصول آن ۱۳۶۰۸۰۰ قوطی کبریت
۳۵ - کارخانه کبریت سازی شهباز تهران محصول آن ۱۰۵۹۰۰۰ قوطی کبریت
۳۶ - کارخانه کبریت سازی ملی تهران محصول آن ۲۰۰۰۰۰ قوطی کبریت
۳۷ - کارخانه کبریت سازی برتو تهران محصول آن ۱۰۰۰۰ قوطی کبریت
۳۸ - کارخانه کبریت سازی سعادت زنگنه تهران محصول آن ۲۸۴۲۷۰۰۰ قوطی کبریت
۳۹ - کارخانه کبریت سازی هما همدان محصول آن ۱۲۸۰۵۰۰۰ قوطی کبریت
۴۰ - کارخانه کبریت سازی همایون همدان محصول آن ۲۷۲۴۶۰۰ قوطی کبریت
۴۱ - کارخانه کبریت سازی فروزان همدان محصول آن ۳۵۰۰۰۰۰ قوطی کبریت
۴۲ - کارخانه کبریت سازی امید همدان محصول آن ۳۱۴۸۵۰۰ قوطی کبریت
۴۳ - کارخانه کبریت سازی افسر توپسراکان محصول آن ۹۳۶۰۰ قوطی کبریت
۴۴ - کارخانه کبریت سازی فیروز اصفهان محصول آن ۱۶۲۳۰۰۰ قوطی کبریت
۴۵ - کارخانه کبریت سازی اتحاد اصفهان محصول آن ۲۰۰۰۰۰ قوطی کبریت
۴۶ - کارخانه کبریت سازی تابان اصفهان محصول آن ۹۴۰۰۰۰ قوطی کبریت
۴۷ - کارخانه کبریت سازی توفیق خراسان قزوین محصول آن ۱۸۵۶۰۰۰ قوطی کبریت
۴۸ - کارخانه کبریت سازی ستاره قزوین محصول آن ۱۵۰۰۰۰ قوطی کبریت
۴۹ - کارخانه کبریت سازی گلستان رشت محصول آن ۱۵۰۱۰۰۰ قوطی کبریت
۵۰ - کارخانه کبریت سازی آذر اراک محصول آن ۱۳۲۹۶۰۰ قوطی کبریت
۵۱ - کارخانه کبریت سازی تاج نهاوند محصول آن ۳۳۴۵۰۰۰ قوطی کبریت
۵۲ - کارخانه کبریت سازی اقتصادمدره ابرم محصول آن ۱۵۲۷۰۰۰ قوطی کبریت
۵۳ - کارخانه کبریت سازی صنعتی و تجاری مشهد محصول آن ۲۰۲۰۰۰۰ قوطی کبریت
۵۴ - کارخانه کبریت سازی شرکت سهامی مشهد محصول آن ۸۲۰۰۰۰ قوطی کبریت
۵۵ - کارخانه کبریت سازی اعلام مشهد محصول آن ۸۵۲۰۰۰ قوطی کبریت
۵۶ - کارخانه کبریت سازی روشن مشهد محصول آن ۴۸۴۷۰۰۰ قوطی کبریت
۵۷ - کارخانه کبریت سازی عقاب مشهد محصول آن ۹۹۳۰۰۰ قوطی کبریت
۵۸ - > > خورشید کازرونی > > ۳۳۹۲۷۰۰ > >
۵۹ - > > برق بجنورد > > تعطیل شده
۶۰ - > > جهن خراسان نیشابور > >
۶۱ - > > پارس بیرجند > > ۱۰۷۳۰۰۰ > >
۶۲ - > > درخشان شاهرود > > ۱۳۰۵۰۰۰ > >
۶۳ - > > چرمساز خسروی تبریز سال ۱۳۱۲ وارد شده
۶۴ - > > اردشیربیکانگی همدان > > ۱۳۱۳ > >
۶۵ - > > میشن تهران > > ۱۳۱۴ > >
۶۶ - > > اسلایانس > > ۱۳۱۵ > >
۶۷ - > > رک > > ۱۳۲۰ > >
۶۸ - > > نوبر > > > >
۶۹ - > > اروپاک > > > >
۷۰ - > > لوکس > > > >
۷۱ - > > فیروزه > > > >
۷۲ - > > شرکت سهامی تهران > > ۱۳۱۸ > >
۷۳ - > > بلورسازی تهران > > ۱۳۱۸ > >
۷۴ - > > محمود کاشانی > > ۱۳۱۷ > >
۷۵ - > > حاج محمد حسین بلور فروشان > > ۱۳۱۲ > >
۷۶ - کارخانه شیشه سازی مهدی زجاجی تهران در سال ۱۳۰۶ > >
۷۷ - > > عبدالکریم بخشعلی > > ۱۳۱۵ > >
۷۸ - بلورسازی حسینیان و برادران رشت > > ۱۳۱۵ > >
۷۹ - شیشه سازی مشهد > > در سال ۱۳۱۵ > >
۸۰ - بلورسازی گلشن > > بزد > > ۱۳۱۲ > >
۸۱ - بلورسازی بابل > > بابل > > ۱۳۱۵ > >
علاوه ۱۶ کارخانه صابون سازی و روغن کشی ۲۹ کارخانه نوشابه سازی ۲۸ کارخانه کتیشایی و جوراب بافی کارخانه ارج سه کارخانه عطر سازی دو کارخانه مقوا و قوطی سازی و چندین کارخانه دیگر همچنین استخراج و استفاده از ۱۴ معدن کشور، کارخانه کتیشی سازی پهلوی، کارخانه ذوب آهن، کارخانه های اسلحه سازی ساخته شده است و بهر طرفه در مدت ۱۶ سال سلطنت رضا شاه فقید ۲۲۶ کارخانه دولتی و ملی بایران وارد و دستفول کار شده و صدی ۷۰ از احتیاجات عمومی بوسیله مصنوعات و محصولات داخلی مرفع میشد.

مرکز تهران با تجلیل و تکریم بینظیری

نطق آقای مهران شهردار تهران

نماینده کان مجلس شورای ملی
- امرای ارتش و نگهبانی و ژاندارمری و شهرداری و پلیس راه آهن و وزرای سابق، سفرائ کبار و وزرای مختار
- استادان دانشگاه
- رؤسای بانکها و معاونین وزارتخانه‌ها
- اعضای عالیرتبه وزارتخانه‌ها
- نمایندگان اطلاق بازرگانی و تجار
- نمایندگان استانبول و اعضای عالیرتبه راه آهن
- نمایندگان جراید و خبرگزاریها
- رؤسای عشا
- نمایندگان اقلیتها

تشییع بیاده خیلی آهسته صورت گرفت. قراربان در تمام مدت به تلاوت کلام الله مجید مشغول بودند. جنازه بوسیله ۱۲ نفر ۱- سرای مامور حمل جنازه بادوش بر روی توب مخصوص قرار گرفت و تاج‌های گل روی آن قرار دادند. توب حامل جنازه و اتومبیل قرار با آهسته حرکت میکرد با اینکه هوا بارانی بود جمعیت انبوهی با تانکر و اندوه فراوان در پیاده رویها در انتظار زیارت جنازه شاهنشاه فقید بودند.

دانش آموزان با پرچمهای خود که باند سیاهی آنها پوشانده بود از ابتدای خیابان پهلوی در یک طرف خیابانهای خط سیر ایستاده بودند. هوا بیابانها مرتباً تلالو اعلیحضرت فقید را فرو میریختند ساعت ۱۰ و نیم از چهارراه قزوین تشییع بیاده بایان یافت و تمام مشایین بانومیل سوار شدند و از چهار راه قزوین تا شهر ری (خیابان پهلوی، خیابان سیه، میدان سیه، خیابان ری، شهر ری) تشییع سواریه بعمل آمد.

از چهارراه دروازه قزوین بجز اتومبیل اعلیحضرت همایون شاهنشاه بقیه اتومبیلها در ۲ ردیف بسایین ترتیب حرکت میکردند.

اسکورت موتوری دژیان
- جیبهای حامل تاجهای گل
- ارايه حامل قاریها
- توب حامل جنازه
- اعلیحضرت همایون شاهنشاه
- خاندان جلیل سلطنت
- آقایان نخست وزیر، وزیر دربار، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور و هیئت اعزامی میت های فوق العاده اعزامی

وزراء و رؤساء درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا
- نمایندگان استانبول
- سران عشا
- آقایان نخست وزیر، وزیر دربار، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور و هیئت اعزامی بقاهره

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا
- نمایندگان استانبول
- سران عشا
- آقایان نخست وزیر، وزیر دربار، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور و هیئت اعزامی بقاهره

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا
- نمایندگان استانبول
- سران عشا
- آقایان نخست وزیر، وزیر دربار، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور و هیئت اعزامی بقاهره

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا
- نمایندگان استانبول
- سران عشا
- آقایان نخست وزیر، وزیر دربار، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور و هیئت اعزامی بقاهره

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا
- نمایندگان استانبول
- سران عشا
- آقایان نخست وزیر، وزیر دربار، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور و هیئت اعزامی بقاهره

پرنسس فوزیه و مستر ترومن رئیس جمهوری امریکا برای شرف تقدیم شده بود روی جنازه قرار داده شد شاهنشاه و کلیه مشایین همچنان گریه میکردند. موزیک مارش عزرا نواخت یک جلد کلام الله مجید بروی دست برده می شد. جنازه شاهنشاه روی دوش امرا از قطار بهارج انتقال داده شد در این موقع موزیک و گارد احترام و مشایین احترامات لازم را بجا آوردند. پرچم کرد سلطنتی بعلامت احترام فرود آمد قاری از روی سکو شروع بتلاوت کلام الله مجید کرد. در پیشایش جنازه تاجهای گل جل میشد و بدنیال جنازه شاهنشاه فقید، اعلیحضرت همایونی، خاندان جلیل سلطنت، امرا و سایر مشایین در حرکت بودند.

بالای پله خروجی محوطه ایستگاه یک تاج بزرگ کباب دیده میشد که اطراف آن بانوارهای سیاه و پرچم ایران پوشیده شده بود. جنازه اعلیحضرت فقید که بروی دوش امرا ارتش حمل میشد بسالون ایستگاه منتقل گردید.

تقر قاری بپوت آبیاتی از کلام الله مجید تلاوت میکردند. پیشایش جنازه نشانهای شاهنشاه فقید که روی چند بالاش نصب شده بود توسط افسران ارتش شاهنشاهی در طرفین جنازه حمل میشد. دوازده نفر از امرا ارتش بحال ششردوش در طرفین جنازه حرکت میکردند. جنازه بوسیله پرچم ایران پوشیده شده و روی جنازه کلاه، لباس، شل و ششیر شاهنشاه فقید قرار گرفته بود که سکوت آمیخته با احترام و تانکر و اندوه محوطه راه آهن را فرا گرفته بود بسخت در خروجی ایستگاه حرکت داده شد و جنازه روی مقر مخصوصی (جلو در خروجی ایستگاه) قرار داده شد.

نطق آقای مهندس نخست وزیر در این موقع آقای نخست وزیر نطقی باین مضمون مبنی بر سیاسیگری از خدمات تاریخی اعلیحضرت فقید ایراد نمودند:

(نطق آقای منصور جادگان در صفحه دوازدهم چاپ شده است) پس از پایان بیانات آقای منصور پرچمهای ارتش ایران بحال احترام در برابر جنازه فرود آمدند و رژه قسمتهای زیر از مقابل جنازه شاهنشاه فقید بفرمان تیسارسر بیدشاهبختی فرمانده میدان آغاز گردید:

پرچمهای ارتش ایران
واحد های ارتش های اعزامی دول خارجه
موزیک نیروهای سه گانه
یک گردان دانشکده افسری
گروهانهای احترامی نیروهای سه گانه

در پیشایش گروههای رژه دهنده تیسارسر بیدشاهبختی حرکت میکردند. هوا بیابانها مرتباً تلالو اعلیحضرت فقید را فرو می ریختند.

سربازان ارتش با کستان با آهنک دسته موزیک مخصوص خود که او تیفور زیبائی بتن داشته از برابر جنازه شاهنشاه رژه رفتند. پس از خاتمه رژه تشییع بیاده از جنازه شاهنشاه فقید آغاز گردید. تاجهای گل از روی جنازه برداشته شد و جنازه اعلیحضرت فقید روی دوش ۱۲ نفر از امرا حرکت داده شد. ششردوش در طرفین جنازه حرکت میکردند.

یک جلد کلام الله مجید، نشانهای شاهنشاه فقید که روی بالشهای نصب شده بود و تاجهای گل بوسیله افسران پیشایش جنازه حمل میشد دست موزیک نیز آهنک عزرا مینواخت.

اعلیحضرت همایونی و خاندان جلیل سلطنت دبیال جنازه حرکت میفرمودند. سایر مشایین نیز بترتیب زیر بدنیال جنازه در حرکت بودند: آقایان نخست وزیر، وزیر دربار، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور - هیئت اعزامی بقاهره.

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا

از ساعت ۵ و نیم بامداد امروز مراسم تشییع جنازه شاهنشاه فقید صورت گرفته بود و در تمام کشور عزای ملی گریه در تهران نیز غرق اندوه و سوگند بود.

۱- آقایان نخست وزیر، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی هیئت های فوق العاده اعزامی
۲- وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
۳- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
۴- نخست وزیران سابق
۵- نمایندگان مجلس سنا
۶- نمایندگان استانبول
۷- سران عشا
۸- امرا ارتش و ژاندارمری و پلیس راه آهن
۹- وزرای سابق، سفرائ کبار و وزرای مختار سابق
۱۰- قضات
۱۱- استادان دانشگاه
۱۲- رؤسای بانکها و معاونین وزارتخانه‌ها
۱۳- اعضای عالیرتبه وزارت

۱۴- نمایندگان اطلاق بازرگانی و تجار
۱۵- نمایندگان استانبول و اعضای عالیرتبه راه آهن
۱۶- نمایندگان جراید و خبرگزاریها
۱۷- سران عشا
۱۸- نمایندگان اقلیتها
۱۹- واحد های گارد احترام و موزیک
۲۰- افسران حامل تاجهای گل
۲۱- پرچمهای ارتش شاهنشاهی (هر پرچم با یک گروه احترامی)
۲۲- واحدهای اعزامی دول
۲۳- دانشجویان دانشکده افسری

ساعت ۸ و یازده دقیقه موزیک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بیاید ایستگاه راه آهن فرود آمدند و رژه موزیک تیسارسر بیدشاهبختی اعلام شد. پس از ادا احترامات عشا، سپس ذات شاهانه بسکوی پرچم بلامت احترام بایان آمد. تیسارسر بیدشاهبختی رزم آرا ستاد ارتش گراشی بر سر ملوکانه رسانیدند. جنازه مخصوصی که برای پوشاندن مورد بازدید قرار گرفت. عسکریان و تیسارسر بیدشاهبختی بر عکس برداشتند.

آقایان نخست وزیر، آقایان مشاوران مجلسین و رئیس ستاد ارتش انتظار حضور داشتند. قطار حامل جنازه شاهنشاه فقید در حالی که غرق تاجهای گل بود در میان مشایین و در محلهای ایستگاه وارد شد. از آن آویزان بود پوشیده شده بود. سکوت آمیخته با احترام محوطه ایستگاه را فرا گرفت.

بیش از ۱۰۰ نفر از امرا ارتش و ژاندارمری و پلیس راه آهن و رؤسای مجلسین و رؤسای دیوان عالی هیئت های فوق العاده اعزامی
۲- وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
۳- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
۴- نخست وزیران سابق
۵- نمایندگان مجلس سنا
۶- نمایندگان استانبول
۷- سران عشا
۸- امرا ارتش و ژاندارمری و پلیس راه آهن
۹- وزرای سابق، سفرائ کبار و وزرای مختار سابق
۱۰- قضات
۱۱- استادان دانشگاه
۱۲- رؤسای بانکها و معاونین وزارتخانه‌ها
۱۳- اعضای عالیرتبه وزارت

۱۴- نمایندگان اطلاق بازرگانی و تجار
۱۵- نمایندگان استانبول و اعضای عالیرتبه راه آهن
۱۶- نمایندگان جراید و خبرگزاریها
۱۷- سران عشا
۱۸- نمایندگان اقلیتها
۱۹- واحد های گارد احترام و موزیک
۲۰- افسران حامل تاجهای گل
۲۱- پرچمهای ارتش شاهنشاهی (هر پرچم با یک گروه احترامی)
۲۲- واحدهای اعزامی دول
۲۳- دانشجویان دانشکده افسری

ساعت ۸ و یازده دقیقه موزیک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بیاید ایستگاه راه آهن فرود آمدند و رژه موزیک تیسارسر بیدشاهبختی اعلام شد. پس از ادا احترامات عشا، سپس ذات شاهانه بسکوی پرچم بلامت احترام بایان آمد. تیسارسر بیدشاهبختی رزم آرا ستاد ارتش گراشی بر سر ملوکانه رسانیدند. جنازه مخصوصی که برای پوشاندن مورد بازدید قرار گرفت. عسکریان و تیسارسر بیدشاهبختی بر عکس برداشتند.

آقایان نخست وزیر، آقایان مشاوران مجلسین و رئیس ستاد ارتش انتظار حضور داشتند. قطار حامل جنازه شاهنشاه فقید در حالی که غرق تاجهای گل بود در میان مشایین و در محلهای ایستگاه وارد شد. از آن آویزان بود پوشیده شده بود. سکوت آمیخته با احترام محوطه ایستگاه را فرا گرفت.

بیش از ۱۰۰ نفر از امرا ارتش و ژاندارمری و پلیس راه آهن و رؤسای مجلسین و رؤسای دیوان عالی هیئت های فوق العاده اعزامی
۲- وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
۳- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
۴- نخست وزیران سابق
۵- نمایندگان مجلس سنا
۶- نمایندگان استانبول
۷- سران عشا
۸- امرا ارتش و ژاندارمری و پلیس راه آهن
۹- وزرای سابق، سفرائ کبار و وزرای مختار سابق
۱۰- قضات
۱۱- استادان دانشگاه
۱۲- رؤسای بانکها و معاونین وزارتخانه‌ها
۱۳- اعضای عالیرتبه وزارت

۱۴- نمایندگان اطلاق بازرگانی و تجار
۱۵- نمایندگان استانبول و اعضای عالیرتبه راه آهن
۱۶- نمایندگان جراید و خبرگزاریها
۱۷- سران عشا
۱۸- نمایندگان اقلیتها
۱۹- واحد های گارد احترام و موزیک
۲۰- افسران حامل تاجهای گل
۲۱- پرچمهای ارتش شاهنشاهی (هر پرچم با یک گروه احترامی)
۲۲- واحدهای اعزامی دول
۲۳- دانشجویان دانشکده افسری

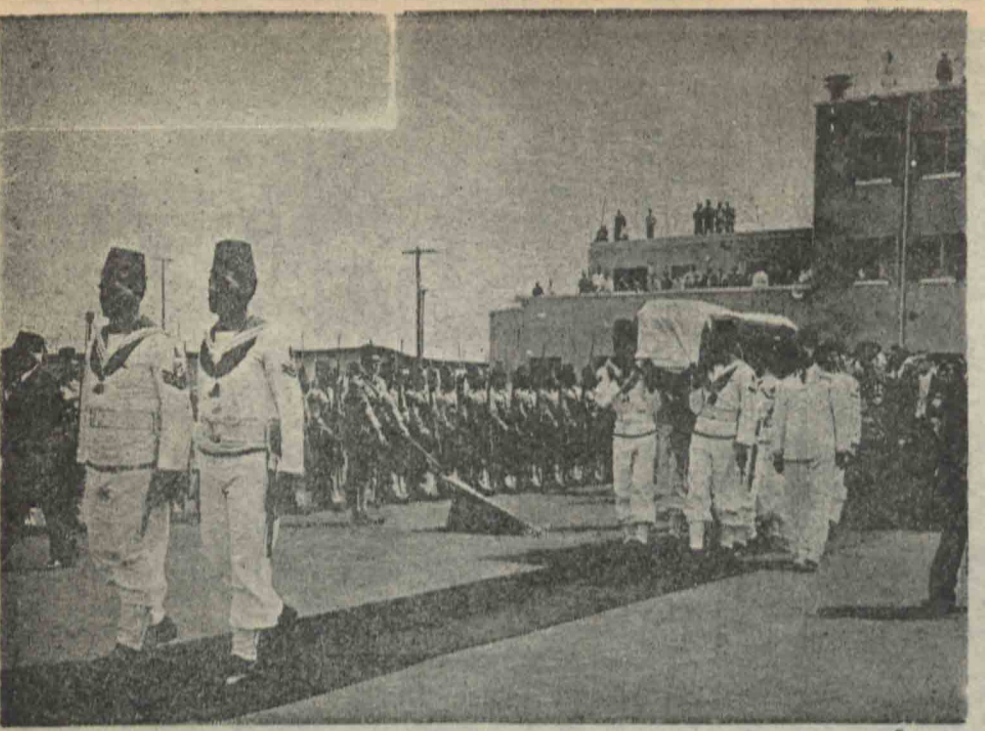
ساعت ۸ و یازده دقیقه موزیک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بیاید ایستگاه راه آهن فرود آمدند و رژه موزیک تیسارسر بیدشاهبختی اعلام شد. پس از ادا احترامات عشا، سپس ذات شاهانه بسکوی پرچم بلامت احترام بایان آمد. تیسارسر بیدشاهبختی رزم آرا ستاد ارتش گراشی بر سر ملوکانه رسانیدند. جنازه مخصوصی که برای پوشاندن مورد بازدید قرار گرفت. عسکریان و تیسارسر بیدشاهبختی بر عکس برداشتند.

آقایان نخست وزیر، آقایان مشاوران مجلسین و رئیس ستاد ارتش انتظار حضور داشتند. قطار حامل جنازه شاهنشاه فقید در حالی که غرق تاجهای گل بود در میان مشایین و در محلهای ایستگاه وارد شد. از آن آویزان بود پوشیده شده بود. سکوت آمیخته با احترام محوطه ایستگاه را فرا گرفت.

بیش از ۱۰۰ نفر از امرا ارتش و ژاندارمری و پلیس راه آهن و رؤسای مجلسین و رؤسای دیوان عالی هیئت های فوق العاده اعزامی
۲- وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
۳- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
۴- نخست وزیران سابق
۵- نمایندگان مجلس سنا
۶- نمایندگان استانبول
۷- سران عشا
۸- امرا ارتش و ژاندارمری و پلیس راه آهن
۹- وزرای سابق، سفرائ کبار و وزرای مختار سابق
۱۰- قضات
۱۱- استادان دانشگاه
۱۲- رؤسای بانکها و معاونین وزارتخانه‌ها
۱۳- اعضای عالیرتبه وزارت

۱۴- نمایندگان اطلاق بازرگانی و تجار
۱۵- نمایندگان استانبول و اعضای عالیرتبه راه آهن
۱۶- نمایندگان جراید و خبرگزاریها
۱۷- سران عشا
۱۸- نمایندگان اقلیتها
۱۹- واحد های گارد احترام و موزیک
۲۰- افسران حامل تاجهای گل
۲۱- پرچمهای ارتش شاهنشاهی (هر پرچم با یک گروه احترامی)
۲۲- واحدهای اعزامی دول
۲۳- دانشجویان دانشکده افسری

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا

تشییع جنازه شاهنشاه فقید در فرودگاه قاهره

هیئت نمایندگی انگلستان پس از تاج گل در پای مجسمه شاهنشاه فقید

بودند از درباری بصر آرمگاه اوارد شدند و باین ترتیب استقرار یافتند

- اعضاء عالیرتبه ادارات
- نمایندگان استانبول
- سران عشا
- نمایندگان اقلیتها

از گذشته حضرت عبدالعظیم قاریها مشغول تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید بودند.

پس از ورود جنازه بصحن مطهر تشریفات مذهبی انجام گرفت. در این مراسم فقط اعلیحضرت همایون شاهنشاه و خاندان جلیل سلطنت شرکت داشتند.

پس از خاتمه مراسم مذهبی جنازه از درامامزاده حزه بطرف آرامگاه حمل گردید. بعضی ورود جنازه به صحن شاه گروهان احترامی احترامات و ابجا آورد و جنازه بداخل آرامگاه برای تدفین انتقال داده شد.

اعلیحضرت همایون شاهنشاه اعلیحضرت ملکه پهلوی، والا حضرت شادخت شمس پهلوی، والا حضرت شادخت اشرف پهلوی والا حضرت شاهپور ها بآرامگاه تشریف فرما شدند و این آقایان انتظار حضور داشتند.

آقایان علمای اعلام آقایان نخست وزیر، و وزیر دربار شاهنشاهی، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور، رئیس تشریفات دربار شاهنشاهی و هیئت اعزامی بقاهره، تیسارسر وزیر جنگ، تیسارسر ستاد ارتش.

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا
- نمایندگان استانبول
- سران عشا
- آقایان نخست وزیر، وزیر دربار، رؤسای مجلسین، رئیس دیوان عالی کشور و هیئت اعزامی بقاهره

وزراء و رؤسای درجه ۱ دربار شاهنشاهی
- هیئت های سیاسی مقیم دربار شاهنشاهی
- نخست وزیران سابق
- نمایندگان مجلس سنا

گزارش عموم این خبر نگاران حاکی از یک تاثیر شدید عمومی است که در تمام مسیر جنازه مشاهده شده یکی از خبرنگاران میگوید من در نزدیکی میدان چهار راه حسن آباد، تا کباب صدای شیون زنی را شنیدم و وقتی نزدیک شدم دیدم بسر و روی خود میکوبد و بالحن تاثیر انگیزی بر مرک شاه تقدیم می کند، این در هنگامی بود که جنازه از میدان حسن آباد میگذشت.

در نزدیکی آسف، خبرنگار دیگر ما گزارش میدهد که پیر مردی را دیدم که بدست تکیه داده، پیشانی را میکند، وقتی از او پرسیدم چرا گریه میکنی، چشمهایش را بن دوخت، چشم فرمی رفت و چیزی نگفت از سؤال من حال فرمتی در او ایجاد شده بود.

بنظرم آنکه کلسیه طبقات بتواند آرامگاه اعلیحضرت فقید را بازدید و تقدیم احترام نماید عصر امروز تا ۱۹ اردیبهشت از ساعت ۱۵ آرامگاه برای ورود کلیه بنگاههای ملی و از روز ۱۸ تا ۲۹ از روز ۲۱ تا ۲۹ هم روز مهجبا از ساعت ۸ الی ۱۴ عصرها از طبقات آماده خواهد بود.

مراسم تدفین ساعت یک و ۲۰ دقیقه پایان یافت و در تمام مدت تشییع و تدفین جنازه جریان بوسیله رادیو تهران بخش میشود.

بقیه از اقتصاد و سبک رسیدند دوران تحریکات در داخل کالاهای کشور پوشش میگردید بهترین پوشش بود ولی یادمان بودی نیز آمده بود و کوچکی کل

سال هگنون دیروز به اعلیحضرت شاه بنمازه او بایر را بیدار کرد برابر چشم خ نماز بودند کسی ف نکر آینده هیبت خدمت او بود گذشت. رضا بود ولی یادمان بودی نیز آمده بود و کوچکی کل

جنازه شاهنشاه فقید که با پرچم ایران پوشیده شده و بروی توپ مخصوص حمل میگردد از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی، والا حضرت شاهیورها و سایر مشایخین تاجهاراه قزوین پیاده تشییع شد

۱۴ نفر از امرای ارتش جنازه شاهنشاه فقید را از ایستگاه راه آهن تا محل توپ مخصوص بروی دوش بردند اعلیحضرت همایون شاهنشاهی، والا حضرت شاهیورها و سایر مشایخین در دنبال جنازه در حرکت میباشند

نطق آقای نخست وزیر در برابر جنازه شاهنشاه فقید

نه سال گذشت که در میان حوادث پر ملال جهان شاهنشاه ایران اعلیحضرت رضا شاه کبیر از میهن عزیز که آنرا از جان بیشتر دوست میداشت مفارقت کرد این هجران و فراق را که بسیار گران بود تحمل فرمود مگر برای حفظ مصالح کشور زیر اجساد و بقای ملت محبوبش منظوری نداشت و در این راه از بردن هیچگونه رنج و فداکاری دریغ ننمود در مدت ۲۰ سال با توغ فکر و نیروی اراده بیکر مجروح و نصیب ایران را که از فجاج جنگ اول جهانی مادتاومنا در شرف سقوط بود روح تازه بهشید با ایجاد ارتش جدید و تشکیل قوای تأمینیه میانی آسایش و استقلال سیاسی و قضائی و ترقیات اقتصادی و فرهنگی آنرا چنان شالوده ریخت که هر گاه مصائب جنگ دوم جهانی به ناروا بر ایران وارد نشده بود اوضاع و احوال جامعه ما با امروز تفاوت محسوس داشت.

توپ موتوری حامل جنازه شاهنشاه فقید

اعلیحضرت همایون شاهنشاه، علیاحضرت ملکه پهلوی و سایر افراد خاندان جلیل سلطنتی هنگام خروج از ایستگاه شاهنشاه فقید

در اثر اصلاحات، باریشه و اساسی که در دوران اعلیحضرت فقید در عمران و اقتصاد و فرهنگ و بهداشت کشور شروع گردید و بهر بیان افتاد استعدادهای ذاتی ایرانی میدان فعالیت یافت کوهها را شکافت و باعیان زمین راه برد موانع سیر تکامل و ترقی را از میان برداشت، از طریق تولید و بکار انداختن منابع ثروت پیشرفت های شایان نمود چنان که خود بدون هیچگونه کمک مالی غیر هزینه های سنگین تأسیسات و ساختمانهای جدید را که امروز در اطراف و اکناف کشور شاهد این معنی هستیم بر عهده گرفت بالجمله در دوره سرپرستی این رادمرد بزرگ ایران نوین پس و بری شد و آثار جاویدانش روز بروز علائق قلبی ایرانیان را باو محکم تر و پیاوگاریش را گرامی تر میدارد. اکنون پس از ۷ سال جسد او که مشمول آیه کریمه (ومن یرحم من ینه منابر الی الله ورسوله تم یدر که الموت قدوقع اجره علی الله) واقع گردیده بهین عزیز باز میگردد و در این خاک پاک بآرامگاه ابدی برده می شود روحش قرین شادی است ملت ایران نیز درود های بی پایان شود را که ناشی از حق شناسی و سپاسگزاری است پروان او نثار و با عرض تسلیت به پیشگاه فرزند پرورندش اعلیحضرت همایون شاهنشاه محمد رضا شاه پهلوی از خداوند دوام سلامت و بقا سلطنت آن وجود مقدس و خاندان جلیل پهلوی را مسئلت میکند.

پس از تدفین جنازه شاهنشاه فقید پرچمهای واحدهای ارتش بعلامت احترام فرود آمدند و دو دقیقه سکوت اعلام شد

نطق تیمسار سهروردی زان پناه وزیر جنگ در برابر مزار شاهنشاه فقید
آمد و با سرعت حیرت آوری ارتش ایران با وسایل ارتشهای ترقی میسر می شد هرگز اوامر و اندرزا و افکار و اندیشه های بلند شاهنشاه را در راه ترقی و تمالی ایران فریادمان ایرانی که تا آخرین دقیقه زندگانی خاک و پرچم آن را محترم شمرده و در اقصی نقاط دنیا از خود دور نی فرمودید فراموش نخواهیم کرد و بانهایت افتخار سعی و کوشش خواهیم نمود تحت توجه و راهنمایی های شاهنشاه جوان بهت محبوب ایران محمد رضا شاه پهلوی که هدنی جز ادامه نیات پدر بزرگ و تاجدار خود ندارند بانجام و ظرافت مقدس خود مقتضی میگرددند بانهایت احترام سر تعظیم فرود آورده و ادعیه خالصانه درود خود را بروح پاک دروان تابناک اعلیحضرت تقدیم و به عرض ایرسانند.
اعلیحضرت ما که از نزدیک ناظر و شاهد اقدامات بزرگ و تاریخی آن شاهنشاه بوده ایم. ما که با چشم خود می ریزی و ایجاد ایران نوین و ارتش آن چه رنجها و زحماتی تحمل فرمودند ما که ناظر بودیم تنها در نتیجه قدرت و ابتکار و اراده محکم و عزم راسخ آن شاهنشاه با عظمت چه تغییراتی در مدت قلیلی در این کشور بوجود

شاهنشاهی سردردمان خاندان بزرگ پهلوی- ای بنیان گذارنده ارتش و ایران نوین- ای رادمردی که نه تنها ایران بلکه دنیای امروز خدمتات و پرچم حیرت و احترام و تقدیر می نگردد.
امروز یکی از روزهای پرورد و معنیت این کشور محسوب و روزی است که هر فرد ایرانی با توجه بدوره سلطنت پر افتخار و پادشاه حیرت و گریبان از فداانته متانرو نالان است. افسران و افراد ارتش ایران که پیش از سایرین از زیات مقدس آن شاهنشاه آگاه بودند و اغلب باستماع بیانات و انور های آن پدر تاجدار

دسته میوزیک هیئت اعزامی پاکستان در مراسم تشییع جنازه شاهنشاه فقید چند بار مارش عزرا نواخت

نیست ولی مهم است از آن اشخاص برای یک مقام فایده توانا و داشت بسیار خدمت گذشت مراسم را آنطور عظمت او هلت قدری که بوی حالا بشکر باشیم. بلکه او را کشیده بهترین و بهترین را با آن

تدریس کرد کبی خار را اعلی مصح یا آنر مص شا وا مص کا ها سا ه ما با

شاهنشاه فقید مردم حق شایسته خود بطوریکه برابریها و برابریها را مطالبه را تجدید

تجدیل روز منا باره فراروان بیخاک سپردن روزنامه الوصف منتشر شد